

ISSN: 2459– 4172

π ρ Ο Τ Α σ η

Τόμος 8 Τεύχος 45
Μάιος– Ιούνιος 2023

Διμηνιαία Επιθεώρηση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση
Κριτική Αρθρογραφία και Νομολογία

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης

Χρήση του Blockchain ως Υπηρεσία για την Ενίσχυση της Ανθεκτικότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Μάχη Πατσιαβούρα, Κίμων Σιδηρόπουλος

Decentralized Autonomous Governance- Employee Oriented Management

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

A. Δημοτικές Εκλογές, ΣτΕ 1071/ 2020

B. Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα, ΑΠΔΠΧ 9/ 2023

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

A. . Ρύθμιση Οφειλών στους Δήμους

B. Χορήγηση της γονικής άδειας του άρθρου 28 του ν.4808/2021 σε σχολική καθαρίστρια

ISSN: 2459- 4172

π ρ Ο Τ Α σ η

Τόμος 6 Τεύχος 31
Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2021

Διημερήσια Επιθεώρηση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση
Κρατική Αρχιτεκτονική και Νομολογία

Διατίθεται δωρεάν στο: www.diplous-autodioikisi.gr

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΜΑΥΡΙΚΑΣ Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ε.τ.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΛΑΧΟΥ Πολιτικός Επιστήμων, Εμπειρογνώμων Τοπικής Αυτοδιοίκησης ΚΙΜΩΝ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΑΚΗΣ τέως Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΛΑΝΗΣ Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ MSc, PhD, PMP® Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΝΑΣΑΙΝΑ Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΡΟΜΠΟΥΚΗ Υπάλληλος του Υπουργείου Εσωτερικών
DTP	ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΣΟΥΛΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΑΚΗΣ
ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ www.diplous-autodioikisi.gr	ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ
CREATIVE EDITOR	ΑΝΘΗ ΒΑΠΟΡΙΔΟΥ
ΕΚΔΟΤΗΣ	ΚΙΜΩΝ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ	www.diplous-autodioikisi.gr
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΑΘΗΝΑ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	info@diplous-autodioikisi.gr
ISSN	2459- 4172

Περιεχόμενα

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΡΘΡΩΝ, ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ.....	iv
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ.....	iv

A. ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Χρήση του Blockchain ως Υπηρεσία για την Ενίσχυση της Ανθεκτικότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης.....	134
Decentralized Autonomous Governance- Employee Oriented Management, Μάχη Πατσιαβούρα, Κίμων Σιδηρόπουλος.....	162

B. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

A. Δημοτικές Εκλογές, ΣΤΕ 1071/ 2020.....	175
B. Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα, ΑΠΔΠΧ 9/ 2023.....	185

Γ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

A. Ρύθμιση Οφειλών στους Δήμους.....	202
B. Χορήγηση της γονικής άδειας του άρθρου 28 του ν.4808/2021 σε σχολική καθαρίστρια.....	209

Το ηλεκτρονικό περιοδικό «**πρ ΟΤΑ ση**» δέχεται προς ανάρτηση/ δημοσίευση άρθρα και μελέτες που αφορούν θέματα της δημόσιας διοίκησης και ειδικότερα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα άρθρα και οι μελέτες μπορούν να έχουν τόσες λέξεις όσες επιθυμεί ο/ η συγγραφέας τους, ώστε να παρουσιάζεται μία πλήρης εικόνα του αντικειμένου του άρθρου ή της μελέτης και να αναπτύσσονται οι απόψεις του/ της συγγραφέα, χωρίς να είναι απαραίτητη η σύγκλισή τους με αυτή της Σύνταξης του περιοδικού (του Επιστημονικά Υπεύθυνου και των Υπεύθυνων Ύλης). Επίσης, μπορούν να δημοσιεύονται και σχόλια σε όσες δικαστικές αποφάσεις αποστέλλονται στο περιοδικό.

Οι συγγραφείς ενημερώνονται ότι τα έργα τους, εφόσον δημοσιεύονται στο ηλεκτρονικό περιοδικό «**πρ ΟΤΑ ση**», μπορούν να αναπαραχθούν ελεύθερα και δωρεάν, υπό την προϋπόθεση/ παράκληση να μνημονεύεται το ηλεκτρονικό περιοδικό και ο/ η συγγραφέας του άρθρου.

Σημειώνεται ότι για την αποστολή άρθρων, μελετών, δικαστικών αποφάσεων (με ή χωρίς σχολιασμό) και διοικητικών εγγράφων προς δημοσίευση στο περιοδικό μπορείτε να απευθυνθείτε στο: info@diaplous-autodioikisi.gr.

Το ηλεκτρονικό περιοδικό «**πρ ΟΤΑ ση**», με δωρεάν κι ελεύθερη πρόσβαση, σκοπεύει στη δημοσίευση της γνώσης που παράγεται από τη δημόσια διοίκηση, σε όλες της τις βαθμίδες. Αποσκοπεί, δηλαδή, στην ανάδειξη της δημιουργικότητας των δημοσίων υπαλλήλων. Προσδοκά, δε, να αποτελέσει ένα ελεύθερο βήμα για όσους επιθυμούν να αποτυπώσουν, να μοιραστούν και να αιτιολογήσουν την άποψή τους σε θέματα της καθημερινής τους εργασίας. Επίσης, με τη δημοσίευση κρίσιμων διοικητικών εγγράφων και της επίκαιρης νομολογίας σε θέματα της τοπικής αυτοδιοίκησης, ολοκληρώνεται η προσπάθεια παροχής πρόσβασης στους ενδιαφερόμενους πολίτες στην αναγκαία γνώση για τη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Δηλώνεται ότι το περιοδικό δεν αποσκοπεί στην άμεση πληροφόρηση των ενδιαφερομένων κατά τη στιγμή έκδοσης των δικαστικών αποφάσεων και των διοικητικών πράξεων (άλλωστε λειτουργούν πολλοί εξειδικευμένοι ιστότοποι γι' αυτό το λόγο).

Η ηλεκτρονική έκδοση του περιοδικού στον ιστότοπο:

www.diplous-autodioikisi.gr

υποδηλώνει την συμπληρωματικότητα των δύο προσπαθειών, οι οποίες στοχεύουν στον ίδιο σκοπό (με διαφορετικά μέσα): στην ανάδειξη της δημιουργικότητας των δημοσίων υπαλλήλων και την αλληλεπίδραση των ιδεών και των προσπαθειών τους.

Παρακαλείσθε, εάν έχετε κάποιες παρατηρήσεις επί των μελετών που είναι αναρτημένες στον ιστότοπο (www.diplous-autodioikisi.gr), καθώς και για κάθε θέμα που αφορά στη λειτουργία του, όπως απευθυνθείτε στο:

info@diaplous-autodioikisi.gr

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης, *Χρήση του Blockchain ως Υπηρεσία για την Ενίσχυση της Ανθεκτικότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση*

Μάχη Πατσιαβούρα, Κίμων Σιδηρόπουλος, *Decentralized Autonomous Governance- Employee Oriented Management*

Η Πανελλήνια Ένωση Γενικών Γραμματέων Αυτοδιοίκησης «Κλεισθένης» και το περιοδικό «πρωΤΑση» συμμετείχαν στο Συνέδριο που συνδιοργάνωσαν το Διεθνές Ινστιτούτο Διοικητικών Επιστημών ([IIAS](#)) και η Σχολή Οικονομικών, Διοικητικών και Δημόσιων Πολιτικών ([SEAPP](#)) του Ινστιτούτου για Μεταπτυχιακές Σπουδές της Ντόχα, το οποίο έλαβε χώρα στη Ντόχα του Κατάρ, μεταξύ 6 και 9 Φεβρουαρίου 2023. Το Συνέδριο είχε ως επιστημονικό αντικείμενο: [«Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική: Αναπτυξιακά Κράτη και Επαγγελματισμός της Δημόσιας Διοίκησης και της Δημόσιας Πολιτικής»](#).

Οι δύο ομιλίες, οι οποίες στην γραπτή τους απόδοση παρουσιάζονται στο παρόν τεύχος του περιοδικού, αναπτύχθηκαν στο θεματικό εργαστήριο: «Blockchain και κυβερνήσεις» με συντονιστή τον κ. Steve Troupin, μέλος του Διεθνούς Ινστιτούτου Διοικητικών Επιστημών.

Διατίθεται στον ιστότοπο: www.diplous-autodioikisi.gr

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International License.

Παραπομπή: Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης (2023): Χρήση του Blockchain ως Υπηρεσία για την Ενίσχυση της Ανθεκτικότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

ISSN: 2459-4172

ηλεκτρονικό περιοδικό «πρΟΤΑση», 8 (45), σελ. 134- 161

Χρήση του Blockchain ως Υπηρεσία για την Ενίσχυση της Ανθεκτικότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης

Πολιτικός & Διοικητικός Επιστήμονας, Δρ. Διεθνών Σχέσεων, Ειδικευμένος στις Πολιτικές και τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Γενικός Γραμματέας του Δήμου Νέας Σμύρνης Αττικής, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Γενικών Γραμματέων Δημοτικών Αρχών Ελλάδας, "Κλεισθένης"

Περίληψη

Στις αρχές της 2ης χιλιετίας, έχουμε εισέλθει στον αιώνα της παγκοσμιοποίησης, σε ένα νέο περιβάλλον ευμετάβλητο, αβέβαιο, σύνθετο και αμφίρροπο (Volatile, Uncertain, Complex, Ambiguous, VUCA), το οποίο επηρεάζει το οργανωτικό περιβάλλον της δημόσιας διοίκησης γενικά και της τοπικής αυτοδιοίκησης ειδικότερα. Οι επικεφαλής των διοικητικών μονάδων καλούνται να διαχειριστούν τις προσδοκίες των διαφόρων ενδιαφερομένων και των δημοσίων υπαλλήλων, να αντιμετωπίσουν συστηματικά προβλήματα, να διοικήσουν

αποτελεσματικά τη μονάδα τους και ταυτόχρονα να τη μετασχηματίσουν. Υπάρχει ανάγκη για νέα συστήματα τα οποία θα υποστηρίζουν την πολυμεταβλητή προσέγγιση και θα είναι τεχνολογικά προηγμένα, ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις νέες αυτές προκλήσεις.

Το «Blockchain ως Υπηρεσία» (Blockchain as a Service, BaaS) γίνεται ένα υποδειγματικό διοικητικό εργαλείο με τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας για τις υπηρεσίες της Κεντρικής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το Blockchain είναι μια κρυπτογραφημένη δικτυωμένη βάση δεδομένων, με ένα καταμεμημένο σύστημα αρχειοθέτησης σε υπολογιστές, που έχει σχεδιαστεί για να επιτρέπει τη

δημιουργία απαραβίαστων αρχείων σε πραγματικό χρόνο για κάθε συναλλαγή που περιέχει αξία, όπως πιστοποιητικά, πληρωμές, προμήθεια αγαθών, εργασία κ.λπ. Το καινοτόμο στοιχείο της τεχνολογίας «Blockchain ως Υπηρεσία» εξελίσσεται σε ισχυρό εργαλείο για την ενίσχυση της παροχής δημόσιων υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο αυτό, η ευθύνη των διοικητικών οργάνων είτε σε κεντρικό, είτε σε τοπικό επίπεδο είναι η ανάπτυξη, η συντήρηση, η χρήση και η δημοσιοποίηση φιλικών προς τους χρήστες (δημόσιους υπαλλήλους ή πολίτες) βάσεων δεδομένων. Επιπροσθέτως, μια σημαντική πτυχή που πρέπει να επιλυθεί κατά την υιοθέτηση ενός τεχνολογικού συστήματος «Blockchain ως υπηρεσία» είναι η διαφάνεια και η διαλειτουργικότητα των συναλλαγών σε αυτές τις πλατφόρμες.

Οι βασικοί τομείς για το «Blockchain ως Υπηρεσία» στην Τοπική Αυτοδιοίκηση περιλαμβάνουν:

α) την παράδοση γνήσιων εγγράφων (ταυτότητα, πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης, διπλώματα, άδειες, πιστοποιητικά ιδιοκτησίας, έγγραφα υγείας και κοινωνικής πολιτικής, άδειες διαφόρων ειδών κ.λπ.);

β) τα αρχειακά συστήματα της τοπικής αυτοδιοίκησης (αποφάσεις δημοτικών συμβουλίων και τα δημόσια αρχεία τους, φάκελοι προσωπικού, σχέδια και προγράμματα χρηματοδότησης, πολεοδομικά σχέδια, πάσης φύσεως στρατηγικά σχέδια κ.λπ.); και

γ) τα συστήματα δημοσιονομικής διαχείρισης (τοπικά έσοδα, τοπικοί φόροι, προϋπολογισμός, λογιστική, οικονομικές συναλλαγές, τέλη, πρόστιμα, δαπάνες δημοσίων έργων, κρατικές και άλλες επιδοτήσεις κ.λπ.).

Ταυτόχρονα, η τεχνολογία Blockchain και οι εφαρμογές της θα πρέπει να συνδέονται με την έννοια της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στο διοικητικό σύστημα των δημόσιων υπηρεσιών. Αυτό αναφέρεται στην ικανότητα ενός συστήματος να είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει ή να ανακάμψει γρήγορα από ένα σφάλμα και να διατηρήσει τη σταθερότητα των υπηρεσιών και την αξιοπιστία του ενόψει επικείμενων επικίνδυνων γεγονότων. Με αυτή την προσέγγιση, το «Blockchain ως Υπηρεσία» υποστηρίζει τη συστημική ανθεκτικότητα των υπηρεσιών της Κεντρικής Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την ανταπόκρισή τους στις ανάγκες των πολιτών.

Το «Blockchain ως Υπηρεσία» στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, η οποία είναι ένας δημόσιος οργανισμός θα πρέπει επίσης να σχετίζεται με μια μεθοδολογία, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των κινδύνων που προκύπτουν από τη διοικητική, οικονομική και τεχνική διαχείριση και που σχετίζονται με τις τοπικές υποθέσεις. Με αυτόν τον τρόπο, η διαχείριση κινδύνων προωθεί τη διαφάνεια προς τους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με το σε ποιους κινδύνους εκτίθεται ο οργανισμός, επίσης σε πόσο και πώς μπορεί να τους μετριάσει ή να τους εξαλείψει.

Τα τοπικά διοικητικά όργανα και οι επικεφαλής πρέπει να αναγνωρίζουν συνεχώς τους κινδύνους για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, στο ίδιο πλαίσιο με τη διασφάλιση της συνέχειας στην κοινωνική υπηρεσία και την ανάπτυξη των οργανωτικών στόχων, με την υιοθέτηση της τεχνολογίας Blockchain. Όλα αυτά θα πρέπει να συνάδουν με το όραμα και την αποστολή τους για την ικανοποίηση των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών τους.

Λέξεις κλειδιά

Blockchain, Δημόσιες Υπηρεσίες, Ανθεκτικότητα, Τοπική Αυτοδιοίκηση

I. Εισαγωγή

Σε έναν αιώνα έντονης παγκοσμιοποίησης, έχουμε ένα πλαίσιο που επηρεάζει το οργανωτικό περιβάλλον της δημόσιας διοίκησης γενικά και της τοπικής αυτοδιοίκησης ειδικότερα. Αντιμετωπίζοντας μια συνεχή σειρά κρίσεων και ραγδαίων αλλαγών, η έννοια της βιώσιμης, έξυπνης και φιλικής προς τον πολίτη διακυβέρνησης έχει καταστεί βασικό ζήτημα για κάθε σύστημα δημόσιας διακυβέρνησης, είτε κεντρικό είτε τοπικό.

Στις αρχές της 2ης χιλιετίας, έχουμε εισέλθει σε ένα νέο περιβάλλον λειτουργίας Volatile, Uncertain, Complex and Ambiguous (VUCA) (Bennet-Lemoine, 2014), και αυτό είναι το αρχικό αντικείμενο της ανάλυσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ανάγκη εξεύρεσης νέων τρόπων για βιώσιμη διακυβέρνηση έχει καταστεί κεντρικό ζήτημα για την οικοδόμηση ενός αποτελεσματικού και υπεύθυνου μοντέλου δημόσιας οργάνωσης είτε για το κεντρικό κράτος, είτε για την τοπική αυτοδιοίκηση. Το κύριο αντικείμενο της

ανάλυσης είναι η χρήση της τεχνολογίας «Blockchain ως Υπηρεσίας» για την οργάνωση της κεντρικής και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στην κατεύθυνση αυτή, ο κύριος στόχος είναι η αύξηση της διοικητικής αποτελεσματικότητας και της βιωσιμότητας στις υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.

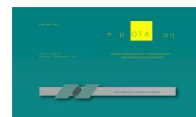
Το επόμενο στάδιο της ανάλυσης είναι η χρήση της τεχνολογίας Blockchain και των εφαρμογών της για την ενίσχυση της Ανθεκτικότητας στο διοικητικό σύστημα των δημόσιων υπηρεσιών. Με την προσέγγιση αυτή, το «Blockchain ως Υπηρεσία» υποστηρίζει τη συστημική ανθεκτικότητα των υπηρεσιών της Κεντρικής & Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την ανταπόκριση τους στις ανάγκες των πολιτών.

Το «Blockchain ως Υπηρεσία» στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, της οποίας οι φορείς εντάσσονται στους δημόσιους οργανισμούς, θα πρέπει να σχετίζεται με μια μεθοδολογία που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των κινδύνων που προκύπτουν από τη διοικητική, οικονομική και τεχνική διαχείριση των τοπικών υποθέσεων. Με αυτό τον τρόπο, η διαχείριση κινδύνων που σχετίζονται με το «Blockchain ως Υπηρεσία» γίνεται μέρος της ανάλυσης,

καθώς προωθεί και διασφαλίζει τη διαφάνεια προς τους ενδιαφερόμενους. Πρόκειται για έναν εξαιρετικό τρόπο μέτρησης των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο οργανισμός, επίσης, πόσο και πώς μπορεί να τους μετριάσει ή να τους εξαλείψει.

Η ανάλυση ολοκληρώνεται με τη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών στην κεντρική και στην τοπική αυτοδιοίκηση σε ένα περιβάλλον αστάθειας, αβεβαιότητας, πολυπλοκότητας και ασάφειας που δημιουργεί την ανάγκη για την τεχνολογία «Blockchain ως υπηρεσία» για τις υπηρεσίες της κεντρικής και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτή η χρήση της τεχνολογίας Blockchain ενισχύει τη συστημική Ανθεκτικότητα των Υπηρεσιών της Κεντρικής & Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ανοίγει το δρόμο για την εισαγωγή της μεθοδολογίας Διαχείρισης Κινδύνου στη διαχείριση των δημοτικών υπηρεσιών.

Προς αυτή την κατεύθυνση, τα τοπικά διοικητικά όργανα και οι επικεφαλής πρέπει να αναγνωρίζουν συνεχώς τους κινδύνους για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, εκτός από τη διασφάλιση της συνέχειας στην δημοτική και περιφερειακή υπηρεσία και την ανάπτυξη των οργανωτικών στόχων

με την υιοθέτηση της τεχνολογίας Blockchain. Όλα αυτά θα πρέπει να συνάδουν με το όραμα και την αποστολή τους για την ικανοποίηση των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών τους.

II. Λειτουργία σε ένα Περιβάλλον Αστάθειας, Αβεβαιότητας, Πολυπλοκότητας και Ασάφειας

Στον 21ο αιώνα, τα κράτη, οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οικονομίες σε παγκόσμιο, εθνικό και τοπικό επίπεδο και οι κοινωνίες γενικότερα έχουν αρχίσει να συνειδητοποιούν ότι σταδιακά αναδύεται ένα νέο παγκόσμιο πλαίσιο με τα ακόλουθα κύρια χαρακτηριστικά: Μεταβλητότητα, αβεβαιότητα, πολυπλοκότητα και ασάφεια (VUCA). Αυτά τα χαρακτηριστικά VUCA περιγράφουν το περιβάλλον στο οποίο πρέπει να λειτουργεί κάθε κρατικός ή τοπικός οργανισμός διακυβέρνησης με στόχο την επίτευξη αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.

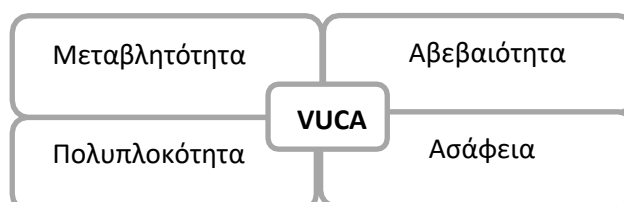
Το VUCA είναι ένα ακρωνύμιο - που χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1987, βασισμένο στις θεωρίες ηγεσίας των Warren Bennis και Burt Nanus - με στόχο να περιγράψει ή ακόμη και να

προβληματίσει σχετικά με την αστάθεια, την αβεβαιότητα, την πολυπλοκότητα και την ασάφεια των γενικών συνθηκών και καταστάσεων κάτω από τις οποίες πρέπει να ενεργήσει ένας διευθυντής (Bennis, W. Nanus, B., 1985). Επίσης, ο όρος VUCA χρησιμοποιήθηκε γενικά τη δεκαετία του 1990 προκειμένου να χαρακτηρίσει τις ιδιαιτερότητες του περιβάλλοντος στο οποίο διεξάγονται οι στρατιωτικές επιχειρήσεις. (Halatka, J., 2011, σ. 30)

IIa. Ορισμός των στοιχείων του περιβάλλοντος VUCA

Το πλαίσιο VUCA χαρακτηρίστηκε με επιτυχία από τους Bennet και Lemoine, στο Harvard Business Review, το 2014, ως το νέο περιβάλλον VUCA για τη διοίκηση (Bennett, N., Lemoine, G. J., 2014, σ. 27).

Σχήμα 1. Μεταβλητότητα, αβεβαιότητα, πολυπλοκότητα και ασάφεια (VUCA).

Πηγή: J., 2014, σ. 27.

Το περιβάλλον αυτό επηρεάζει άμεσα την πολιτική και τις λειτουργίες σε κάθε πολιτεία, τοπική αυτοδιοίκηση, ακόμη και σε κάθε ιδιωτικό φορέα ή οργανισμό. Στο βαθμό αυτό, οι υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης δέχονται έντονες πιέσεις για να αντιμετωπίσουν, να χειριστούν και να ελέγξουν αυτές τις ραγδαίες αλλαγές στην εφαρμογή των πολιτικών και των επιχειρησιακών λειτουργιών τους.

Το VUCA περιλαμβάνει τέσσερις διαφορετικούς τύπους προκλήσεων, που απαιτούν εξίσου τέσσερις διαφορετικούς τύπους απαντήσεων. Η ανάλυση που ακολουθεί αποτελεί μια προσπάθεια να οριστούν τα προαναφερθέντα τέσσερα στοιχεία του VUCA:

ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΤΗΤΑ: Η μεταβλητότητα είναι η συνιστώσα V (Volatile) της VUCA.

Η μεταβλητότητα αναφέρεται στις διαφορετικές καταστάσεις όσον αφορά την κοινωνική κατηγοριοποίηση των ανθρώπων λόγω συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ή αντιδράσεων, που ξεχωρίζουν κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης κατάστασης. Όταν οι άνθρωποι αντιδρούν/ενεργούν με βάση μια συγκεκριμένη κατάσταση, υπάρχει η πιθανότητα το κοινό να τους κατηγοριοποιήσει σε μια διαφορετική

ομάδα από ό,τι ήταν σε μια προηγούμενη κατάσταση. Αυτοί οι άνθρωποι μπορεί να αντιδρούν διαφορετικά σε μεμονωμένες καταστάσεις λόγω κοινωνικών ή περιβαλλοντικών ενδείξεων. Η ιδέα ότι τα καταστασιακά συμβάντα οδηγούν σε συγκεκριμένη κοινωνική κατηγοριοποίηση είναι γνωστή ως αστάθεια και αποτελεί μία από τις κύριες πτυχές της θεωρίας της αυτοκατηγοριοποίησης (Bodenhause, G. V., Peery, D., 2009).

Καθώς ζούμε σε έναν κόσμο που αλλάζει συνεχώς και γίνεται κάθε μέρα και πιο ασταθής, γινόμαστε μάρτυρες μικρών και μεγάλων αλλαγών που γίνονται όλο και πιο απρόβλεπτες, δραματικές και συχνές. Καθώς τα γεγονότα εκτυλίσσονται με εντελώς απροσδόκητους τρόπους, καθίσταται αδύνατο να προσδιορίσουμε την αιτία και το αποτέλεσμα.

ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ: Η αβεβαιότητα είναι η συνιστώσα U (Uncertainty) του VUCA.

Η αβεβαιότητα στο πλαίσιο VUCA είναι όταν η διαθεσιμότητα ή η προβλεψιμότητα των πληροφοριών στα γεγονότα είναι άγνωστη. Η αβεβαιότητα εμφανίζεται συχνά σε ευμετάβλητα περιβάλλοντα που έχουν πολύπλοκη

δομή και περιλαμβάνουν απρόβλεπτες αλληλεπιδράσεις που έχουν σημαντική αβεβαιότητα. Η αβεβαιότητα μπορεί να εμφανιστεί στην πρόθεση να υπονοηθεί αιτιώδης συνάφεια ή συσχέτιση μεταξύ των γεγονότων ενός κοινωνικού αντιληπτικού προσώπου και ενός στόχου. Καταστάσεις όπου υπάρχει είτε έλλειψη πληροφοριών για να αποδειχθεί γιατί μια αντίληψη επικρατεί, είτε διαθεσιμότητα πληροφοριών, αλλά έλλειψη αιτιώδους συνάφειας, είναι οι περιπτώσεις όπου η αβεβαιότητα είναι εμφανής.

Γίνεται όλο και πιο δύσκολο να προβλέψουμε τα γεγονότα ή να προβλέψουμε πώς αυτά θα εξελιχθούν, ενώ οι ιστορικές προβλέψεις και οι εμπειρίες του παρελθόντος χάνουν τη σημασία τους και σπάνια αποτελούν βάση για την πρόβλεψη της μορφής των πραγμάτων που θα έρθουν. Γίνεται σχεδόν αδύνατο να προγραμματιστούν επενδύσεις, ανάπτυξη και μεγέθυνση, καθώς γίνεται όλο και πιο αβέβαιο το πού οδεύει η πορεία των εξελίξεων.

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ: Η πολυπλοκότητα είναι το συστατικό C (Complex) της VUCA.

Η πολυπλοκότητα αναφέρεται στη διασυνδεσιμότητα και την

αλληλεξάρτηση πολλαπλών μεταβλητών σε ένα σύστημα. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, η πολυπλοκότητα είναι ένα στοιχείο που οι μελετητές πρέπει να έχουν κατά νου. Τα αποτελέσματα ενός σκόπιμα ελεγχόμενου περιβάλλοντος είναι απροσδόκητα λόγω της μη γραμμικής αλληλεπίδρασης και των αλληλεξαρτήσεων εντός των διαφόρων ομάδων και κατηγοριών (Schick, A., Hobson, P., Ibisch, P., L., 2017).

Ο σύγχρονος κόσμος μας είναι πιο πολύπλοκος από ποτέ. Τα προβλήματα και οι επιπτώσεις τους είναι πολυεπίπεδα και δύσκολα κατανοητά. Τα κοινωνικά στρώματα αναμειγνύονται μεταξύ τους και καθιστούν αδύνατη την επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο συνδέονται τα πράγματα με τα γεγονότα. Οι αποφάσεις περιορίζονται σε ένα μπερδεμένο πλέγμα αντιδράσεων και αντεπιδράσεων. Η επιλογή του μοναδικού σωστού μονοπατιού είναι συχνά αδύνατη.

ΑΣΑΦΕΙΑ: Η ασάφεια είναι το συστατικό A (Ambiguity) της VUCA.

Η ασάφεια αναφέρεται όταν η γενική έννοια κάποιου πράγματος είναι ασαφής, ακόμη και όταν παρέχεται η κατάλληλη ποσότητα πληροφοριών. Η ασάφεια είναι παρόμοια με την έννοια

της αβεβαιότητας, αλλά ορίζονται από διαφορετικούς παράγοντες. Η αβεβαιότητα είναι όταν οι σχετικές πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες και γνωστές, ενώ η ασάφεια όταν οι σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες, αλλά το γενικό νόημα εξακολουθεί να είναι άγνωστο. Οι κοινωνιολόγοι χρησιμοποιούν την ασάφεια για να προσδιορίσουν πώς και γιατί έχει αναπτυχθεί μια απάντηση.

Το "ένα μέγεθος για όλους" και οι "βέλτιστες πρακτικές" έχουν περάσει στο χθες. Σήμερα είναι σπάνιο τα πράγματα να είναι απολύτως σαφή ή να μπορούν να προσδιοριστούν με ακρίβεια. Η σύγχρονη διαχείριση στους οργανισμούς είναι πιο αντιφατική και παράδοξη από ποτέ, προκαλώντας τα προσωπικά μας συστήματα αξιών μέχρι τον πυρήνα. Σε έναν κόσμο όπου το "τι" υποχωρεί έναντι του "γιατί;" και του "πώς;", η λήψη αποφάσεων απαιτεί θάρρος, επίγνωση και αποδοχή τυχόν αποτυχίας.

Σχήμα 2. Απεικόνιση της μεταβλητότητας, της αβεβαιότητας, της πολυπλοκότητας και της ασάφειας (VUCA).

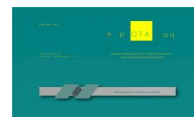

Πηγή: <https://celemi.com/blog/2019/business-acumen-vuca-world/>

IIβ. Βήματα για την αντιμετώπιση του περιβάλλοντος VUCA

Είναι γενικά αποδεκτό, ότι κάθε οργανισμός, ανεξάρτητα από το είδος της επιχείρησης ή τους στόχους του, βιώνει υψηλή δυναμική αλλαγών στο περιβάλλον - εσωτερικό και εξωτερικό της λειτουργίας του. Αν και το περιβάλλον αυτό δημιουργεί μια αυξημένη αβεβαιότητα, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως απειλή, προσφέρει ταυτόχρονα μια σειρά από νέες δυνατότητες για αλλαγή και επιτυχία. (Χρηστάκης, Μ., 2019, σ. 4.)

Όσον αφορά την αναβάθμιση οποιασδήποτε οντότητας ή οργανισμού για να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες
ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

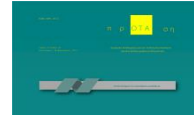

απαιτήσεις, θα πρέπει να λάβει τα ακόλουθα μέτρα:

- θετική ανταπόκριση στις αλλαγές,
- χρήση των μεθοδολογιών SWOT και PESTEL (Δυνατά σημεία, Αδυναμίες, Ευκαιρίες και Απειλές - SWOT, και Πολιτικές, Οικονομικές, Κοινωνικές, Τεχνολογικές, Περιβαλλοντικές και Νομικές - PESTEL),
- εκπόνηση ενός στρατηγικού σχεδίου,
- εκπαίδευση των εμπλεκόμενων υπαλλήλων,
- ενίσχυση της ηγεσίας σε όλα τα επίπεδα, που θα πραγματοποιήσει όλες τις αλλαγές.

Όλα αυτά τα μέτρα θα πρέπει να σχεδιάζονται και να λειτουργούν ως μια συνεχής διαδικασία μάθησης και θα πρέπει επίσης να στοχεύουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης του οργανισμού στο επιχειρησιακό του περιβάλλον, παρά το δημόσιο καθεστώς του (Johansen, B., 2013, σ. 12.).

Υπό αυτές τις συνθήκες, η αποτελεσματική διοίκηση και ηγεσία υπερβαίνει τα όρια και τις αρμοδιότητες του ενός και μοναδικού "ηγέτη" και ιεραρχικού προϊσταμένου διευθυντή, ο οποίος έχει την ικανότητα να ελέγχει, είτε με χαρισματικό τρόπο είτε με τη χρήση τεχνογνωσίας, προκειμένου να επιλύει "πολύπλοκα και ταχέως μεταβαλλόμενα" προβλήματα. Υπάρχει ανάγκη για νέες συστημικές προσεγγίσεις, που θα επιτρέψουν σε κάθε οργανισμό να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις νέες προκλήσεις μέσω μιας πολυμεταβλητής και τεχνολογικά προηγμένης προσέγγισης.

Σχήμα 3. Οδηγός προσέγγισης των γεγονότων στις τέσσερις κατηγορίες VUCA.

A Guide to Approaching Events in the Four VUCA Categories

Πηγή: <https://www.funraise.org/blog/nonprofit-executives-what-does-vuca-mean-and-how-to-lead-through-it-like-a-champ>

Τα ευμετάβλητα, αβέβαια, σύνθετα και διαφορούμενα χαρακτηριστικά αποτελούν σήμερα την πραγματικότητα της καθημερινής διαχείρισης των κρατικών και τοπικών κυβερνητικών οργανισμών.(Saha, C. S., 2015, σελ. 24- Ohanian, A., 2012, σελ. 19-23). Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, προκύπτει ένα ευρύ φάσμα νέων προκλήσεων που πρέπει να διαχειριστούν οι μάνατζερ ή οι ηγέτες (Bennett, N., Lemoine, G. J., 2014, σελ. 27.), καθορίζοντας τις κατευθύνσεις των αλλαγών που πρέπει να ακολουθήσει ο οργανισμός. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας να αποσαφηνιστούν οι στόχοι του οργανισμού και η ικανότητα του ηγέτη του να τους επιτύχει (Casey, G.W., 2014, σ. 75).

IIγ. Στρατηγική διαχείριση που απαιτείται για την κεντρική και την τοπική αυτοδιοίκηση

Στα διοικητικά όργανα του δημόσιου τομέα -κεντρικού και τοπικού-, οι διαχειριστές τους πρέπει να αναπτύξουν δεξιότητες στρατηγικής διοίκησης και να εξελίξουν αυτές τις δεξιότητες σε αποτελεσματική ηγεσία με λογοδοσία, δηλαδή να καλύψουν τις ανάγκες των πολιτών, τους οποίους καλούνται να

υπηρετήσουν. Η απαίτηση αυτή καθίσταται ολοένα και μεγαλύτερη στο δημόσιο τομέα και στις υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους τους.

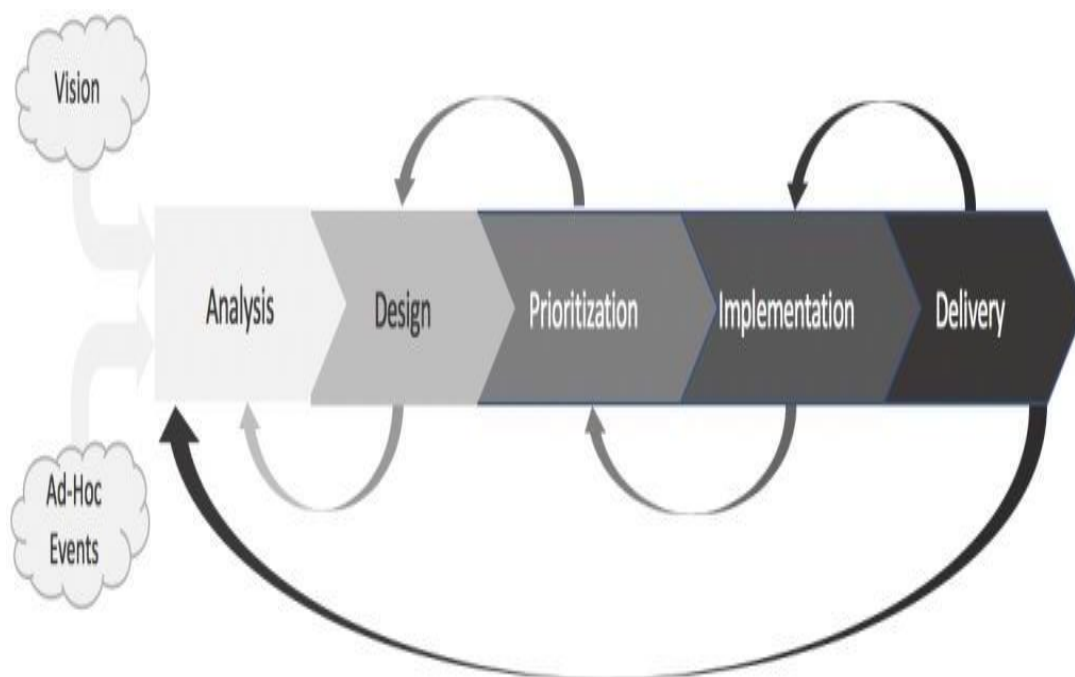
Η διοίκηση ενός οργανισμού περιλαμβάνει επίσης τις δραστηριότητες καθορισμού της στρατηγικής του και του συντονισμού των προσπαθειών των υπαλλήλων του για την επίτευξη των στόχων του. Αυτό πραγματοποιείται με την κατάλληλη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων (ανθρώπινων, οικονομικών, φυσικών, τεχνολογικών). Ο όρος "διοίκηση" θα μπορούσε επίσης να αναφέρεται στην ηγεσία και συγκεκριμένα στους πραγματικούς διαχειριστές του οργανισμού.

Προκειμένου να εφαρμοστεί μια επιτυχημένη διαδικασία στρατηγικής διαχείρισης, με στόχο την αποτελεσματική λειτουργία ενός οργανισμού σε ένα περιβάλλον VUCA, υπάρχει η προϋπόθεση ενός κυκλικού στρατηγικού σχεδιασμού. Αυτός περιλαμβάνει και διασυνδέει το όραμα του οργανισμού με το περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί, με την κατάλληλη ανάλυση των δεδομένων, με το σχετικό σχεδιασμό δράσεων, με τον καθορισμό προτεραιοτήτων, με την εφαρμογή των πολιτικών και την παράδοση των

αποτελεσμάτων και τέλος με μια διαδικασία αξιολόγησης και αναθεώρησης του σχεδιασμού.

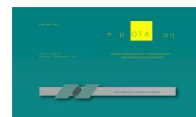
Σχήμα 4. Κύκλος ζωής στρατηγικού σχεδιασμού.

Πηγή: ontoreason, ανακτήθηκε στις 25 Μαΐου 2019, <https://ontoreason.com/what-is-strategy-management-and-why-is-it-important/>

Προς αυτή την κατεύθυνση, η Νέα Κανονικότητα από πλευράς διοίκησης και λήψης αποφάσεων στην Κεντρική και Τοπική Διοίκηση είναι η εφαρμογή μιας στρατηγικής από VUCA σε VUCA, ως εξής:

(V) Volatility	η μεταβλητότητα	μετατρέπεται	V	σε όραμα	Vision
(U) Uncertainty	η αβεβαιότητα		U	σε κατανόηση	Understanding
(C) Complexity	η πολυπλοκότητα		C	σε σαφήνεια	Clarity
(A) Ambiguity	η αμφισημία		A	σε ευελιξία	Agility

III. Τεχνολογία Blockchain ως Υπηρεσία για την Κεντρική και την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η σύγχρονη τεχνολογία επιτρέπει στους ανθρώπους να επικοινωνούν και να αλληλεπιδρούν άμεσα με τη χρήση φωνητικών κλήσεων, βιντεοκλήσεων, μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μηνυμάτων κλπ. με τις αντίστοιχες συσκευές. Η τεχνολογία blockchain έρχεται να αλλάξει ριζικά αυτή την ακολουθία.

IIIa. Ορισμός του Blockchain

Το blockchain είναι ένα κοινόχρηστο, αμετάβλητο λογιστικό βιβλίο, που διευκολύνει τη διαδικασία καταγραφής συναλλαγών και εντοπισμού δεδομένων και περιουσιακών στοιχείων σε ένα επιχειρηματικό δίκτυο. Ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να είναι υλικό (σπίτι, αυτοκίνητο, μετρητά, γη) ή άυλο (πνευματική ιδιοκτησία, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, πνευματικά δικαιώματα, εμπορική επωνυμία). Σχεδόν οτιδήποτε έχει αξία μπορεί να ακολουθείται και να είναι διαπραγματεύσιμο και εξελίξιμο σε ένα δίκτυο blockchain, μειώνοντας τον κίνδυνο και μειώνοντας το κόστος για όλους τους εμπλεκόμενους. Το blockchain είναι ζωτικής σημασίας, καθώς οι συναλλαγές, οι επιχειρήσεις και

η διοίκηση βασίζονται σε πληροφορίες. Όσο πιο γρήγορα λαμβάνονται και όσο πιο ακριβείς είναι, τόσο μεγαλύτερη αξία έχουν και τόσο καλύτερο αποτέλεσμα φέρνουν. Η αλυσίδα μπλοκ (block) είναι ιδανική για την παροχή αυτών των πληροφοριών, επειδή παρέχει άμεσες, κοινές και απολύτως διαφανείς πληροφορίες, που αποθηκεύονται σε ένα αμετάβλητο βιβλίο, στο οποίο έχουν πρόσβαση μόνο τα μέλη του δικτύου που έχουν λάβει άδεια. Ένα δίκτυο blockchain μπορεί να παρακολουθεί παραγγελίες, πληρωμές, λογαριασμούς, παραγωγή και πολλά άλλα. Επιπλέον, καθώς τα μέλη μοιράζονται μια ενιαία άποψη της αλήθειας, μπορούν να δουν όλες τις λεπτομέρειες μιας συναλλαγής από άκρη σε άκρη, προσδίδοντας στο σύστημα μεγαλύτερη αξία και εμπιστοσύνη, καθώς και νέες μορφές αποδοτικότητας, αλλά και ευκαιρίες (www.ibm.com/topics/what-is-blockchain).

Η αρχέτυπη εφαρμογή του blockchain χρονολογείται από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, όταν ο επιστήμονας υπολογιστών Stuart Haber και ο φυσικός W. Scott Stornetta εφάρμοσαν κρυπτογραφικές τεχνικές σε μια αλυσίδα μπλοκ ως έναν τρόπο για την εξασφάλιση ψηφιακών εγγράφων

από την ενδεχόμενη αλλοίωση δεδομένων.

Το blockchain είναι ένας ψηφιακός, συνεχώς αυξανόμενος κατάλογος εγγραφών δεδομένων.

Ένας τέτοιος κατάλογος αποτελείται από πολλά μπλοκ δεδομένων, τα οποία είναι οργανωμένα με χρονολογική σειρά και συνδέονται και ασφαλιζονται με κρυπτογραφικές αποδείξεις

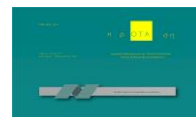
(<https://academy.binance.com/en/articles/how-does-blockchain-work>).

Αυτή η εφαρμογή ως έργο ενέπνευσε τους Dave Bayer, Hal Finney και πολλούς άλλους επιστήμονες πληροφορικής και ενθουσιώδεις της κρυπτογραφίας - γεγονότα που τελικά οδήγησαν στη δημιουργία του Bitcoin, ως το πρώτο αποκεντρωμένο σύστημα ηλεκτρονικών μετρητών (ή απλώς το πρώτο κρυπτονόμισμα). Στην πραγματικότητα, το παλαιότερο, ασφαλέστερο και μεγαλύτερο δίκτυο blockchain είναι το Bitcoin, το οποίο σχεδιάστηκε με έναν προσεκτικό και ισορροπημένο συνδυασμό κρυπτογραφίας και θεωρίας παιγνίων. Αν και η τεχνολογία blockchain είναι παλαιότερη από τα κρυπτονομίσματα, μόλις μετά τη δημιουργία του Bitcoin το 2008, άρχισε να αναγνωρίζεται η

δυναμική της. Έκτοτε, το ενδιαφέρον για την τεχνολογία blockchain αυξάνεται σταδιακά με μεγαλύτερο ρυθμό.

Ως εκ τούτου, η τεχνολογία Blockchain λειτουργεί ως ένα αποκεντρωμένο, καταμεμημένο και δημόσιο ψηφιακό βιβλίο, το οποίο είναι υπεύθυνο για την τήρηση ενός μόνιμου αρχείου (blockchain), όλων των προηγουμένως επιβεβαιωμένων συναλλαγών. Οι συναλλαγές blockchain πραγματοποιούνται σε ένα δίκτυο ομότιμων υπολογιστών (κόμβων) με παγκόσμια κατανομή. Κάθε κόμβος διατηρεί ένα αντίγραφο της αλυσίδας μπλοκ και συμβάλλει στη λειτουργία και την ασφάλεια του δικτύου.

Ως τεχνολογία καταμεμημένου λογιστικού βιβλίου (DLT), το Blockchain έχει σχεδιαστεί σκόπιμα, ώστε να είναι εξαιρετικά ανθεκτικό σε τροποποιήσεις και απάτες (όπως η διπλή εγγραφή). Η τεχνολογία blockchain θα μπορούσε να προσαρμοστεί και να εφαρμοστεί σε δραστηριότητες, όπως: οι πληρωμές, η υγειονομική περίθαλψη, η ασφάλιση, η εφοδιαστική αλυσίδα, το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (Internet of Things, IOT) κ.λπ. Αν και σχεδιάστηκε για να λειτουργεί ως καταμεμημένο βιβλίο (σε αποκεντρωμένα συστήματα), μπορεί επίσης να αναπτυχθεί σε κεντρικά

συστήματα ως τρόπος διασφάλισης της ακεραιότητας των δεδομένων ή μείωσης του λειτουργικού κόστους.

IIIβ. Εργασία με Blockchain

Το blockchain αποτελείται από μια σταθερή αλυσίδα μπλοκ, καθένα από τα οποία αποθηκεύει έναν κατάλογο προηγούμενων επιβεβαιωμένων συναλλαγών. Δεδομένου ότι το δίκτυο blockchain συντηρείται από μυριάδες υπολογιστές, που είναι διασκορπισμένοι σε όλο τον κόσμο, λειτουργεί ως αποκεντρωμένη βάση δεδομένων (ή λογιστικό βιβλίο). Αυτό σημαίνει ότι κάθε συμμετέχων (κόμβος) διατηρεί ένα αντίγραφο των δεδομένων της αλυσίδας μπλοκ, ενώ επικοινωνούν μεταξύ τους για να διασφαλίσουν ότι βρίσκονται όλοι στην ίδια σελίδα (ή μπλοκ). Ως εκ τούτου, οι συναλλαγές blockchain πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενός παγκόσμιου δικτύου ομότιμων κόμβων.

Στο Blockchain κάθε συναλλαγή που πραγματοποιείται, καταγράφεται ως "μπλοκ" δεδομένων. Αυτές οι συναλλαγές δείχνουν την κίνηση ενός περιουσιακού στοιχείου που μπορεί να είναι υλικό (ένα προϊόν) ή άυλο (πνευματικό). Το μπλοκ δεδομένων μπορεί να καταγράφει τις πληροφορίες της επιλογής σας: ποιος, τι, πότε, πού,

πόσο και ακόμη και την κατάσταση - όπως η θερμοκρασία ενός φορτίου τροφίμων. Κάθε μπλοκ συνδέεται με τα προηγούμενα και τα επόμενα. Αυτά τα μπλοκ σχηματίζουν μια αλυσίδα δεδομένων καθώς ένα περιουσιακό στοιχείο μετακινείται από τόπο σε τόπο ή η ιδιοκτησία αλλάζει χέρια. Τα μπλοκ επιβεβαιώνουν τον ακριβή χρόνο και την αλληλουχία των συναλλαγών και τα μπλοκ συνδέονται με ασφάλεια μεταξύ τους για να αποτρέψουν την αλλοίωση οποιουδήποτε μπλοκ ή την εισαγωγή ενός μπλοκ μεταξύ δύο υφιστάμενων μπλοκ.

Οι συναλλαγές μπλοκάρονται μαζί σε μια μη αναστρέψιμη αλυσίδα: μια αλυσίδα μπλοκ. Κάθε πρόσθετο μπλοκ ενισχύει την επαλήθευση του προηγούμενου μπλοκ και συνεπώς ολόκληρης της αλυσίδας μπλοκ. Αυτό καθιστά την αλυσίδα μπλοκ απαραβίαστη, παρέχοντας το βασικό πλεονέκτημα της αμετάβλητης λειτουργίας. Αυτό απομακρύνει την πιθανότητα αλλοίωσης από έναν κακόβουλο παράγοντα - και δημιουργεί ένα βιβλίο συναλλαγών που τα άλλα μέλη του δικτύου εμπιστεύονται.

IIIγ. Συνιστώσες του Blockchain

Υπάρχουν πέντε στοιχεία που χαρακτηρίζουν το blockchain. Αυτά είναι τα εξής: Διανομή, Κρυπτογράφηση, Αμεταβλητότητα, Συμβολισμός Αξίας, Αποκέντρωση.

Διανομή (Distribution): Οι συμμετέχοντες στην αλυσίδα μπλοκ βρίσκονται φυσικά μακριά ο ένας από τον άλλο και συνδέονται σε ένα δίκτυο με τεχνολογία κατανεμημένου βιβλίου. Όλοι οι συμμετέχοντες στο δίκτυο έχουν πρόσβαση στο κατανεμημένο βιβλίο και στην αμετάβλητη καταγραφή των συναλλαγών του, οι οποίες καταγράφονται μόνο μία φορά, μη παρέχοντας τη δυνατότητα της επανάληψης της προσπάθειας. Κάθε συμμετέχων που διαχειρίζεται έναν πλήρη κόμβο διατηρεί ένα πλήρες αντίγραφο του λογιστικού βιβλίου, το οποίο ενημερώνεται με τις νέες συναλλαγές, καθώς αυτές πραγματοποιούνται.

Κρυπτογράφηση (Encryption): Το blockchain χρησιμοποιεί τεχνολογίες, όπως δημόσια και ιδιωτικά κλειδιά για την ασφαλή και ημι-ανώνυμη καταγραφή των δεδομένων στα μπλοκ (οι συμμετέχοντες έχουν ψευδώνυμο). Οι συμμετέχοντες μπορούν να ελέγχουν την ταυτότητά τους και άλλες

προσωπικές πληροφορίες και να μοιράζονται μόνο ό,τι χρειάζεται σε μια συναλλαγή.

Αμετάβλητο (Immutability): Οι ολοκληρωμένες συναλλαγές υπογράφονται κρυπτογραφικά, φέρουν χρονοσήμανση και προστίθενται διαδοχικά στο λογιστικό βιβλίο. Κανένας συμμετέχων δεν μπορεί να αλλάξει ή να αλλοιώσει μια συναλλαγή μετά την καταγραφή της στο κοινόχρηστο βιβλίο. Εάν μια εγγραφή συναλλαγής περιλαμβάνει ένα σφάλμα, πρέπει να προστεθεί μια νέα συναλλαγή για να αντιστραφεί το σφάλμα και οι δύο συναλλαγές είναι τότε ορατές. Οι εγγραφές μπορούν να τροποποιηθούν, όταν οι συμμετέχοντες συμφωνήσουν ότι αυτό είναι απαραίτητο.

Συμβολισμός Αξίας (Tokenization): Οι συναλλαγές και άλλες αλληλεπιδράσεις σε μια αλυσίδα μπλοκ περιλαμβάνουν την ασφαλή ανταλλαγή αξίας. Η αξία έχει τη μορφή μάρκας -που συμβολίζει μια αξία-, αλλά μπορεί να αντιπροσωπεύει οτιδήποτε, από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έως δεδομένα και φυσικά περιουσιακά στοιχεία. Τα κουπόνια ή μάρκες επιτρέπουν επίσης στους συμμετέχοντες να ελέγχουν τα προσωπικά τους δεδομένα, μια

θεμελιώδης κινητήρια δύναμη της επιχειρηματικής υπόθεσης του blockchain.

Αποκέντρωση (Decentralization): Τόσο οι πληροφορίες του δικτύου, όσο και οι κανόνες για τον τρόπο λειτουργίας του δικτύου διατηρούνται από τους κόμβους του καταναμημένου δικτύου λόγω ενός μηχανισμού συναίνεσης. Αποκέντρωση σημαίνει ότι καμία μεμονωμένη οντότητα δεν ελέγχει όλους τους υπολογιστές ή τις πληροφορίες ή δεν υπαγορεύει τους κανόνες.

Σχήμα 6. Πέντε συστατικά στοιχεία του Blockchain.

Πηγή:

<https://www.gartner.com/smarterwithgartner/the-cios-guide-to-blockchain>

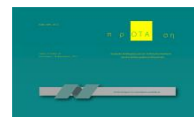
Είναι καίριας σημασίας να κατανοήσουμε καθένα από τα παραπάνω πέντε στοιχεία και πώς συνδυάζονται για να σχηματίσουν μια πραγματική αλυσίδα μπλοκ, καθώς δίνουν στα στελέχη που λαμβάνουν τις αποφάσεις στη διοίκηση, το πλαίσιο για να εξηγήσουν την τεχνολογία που εμπλέκεται.

IIIδ. Blockchain και Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT)

Όταν είναι σωστά δομημένη και κατασκευασμένη, η τεχνολογία blockchain προσφέρει λύση στο πρόβλημα της ασφάλειας και της ιδιωτικότητας στο περιβάλλον του Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT), παρέχοντας ένα νέο υπολογιστικό επίπεδο, όπου τα δεδομένα μπορούν να επεξεργαστούν για να αναλυθούν με ασφάλεια, παραμένοντας παράλληλα και ιδιωτικά.

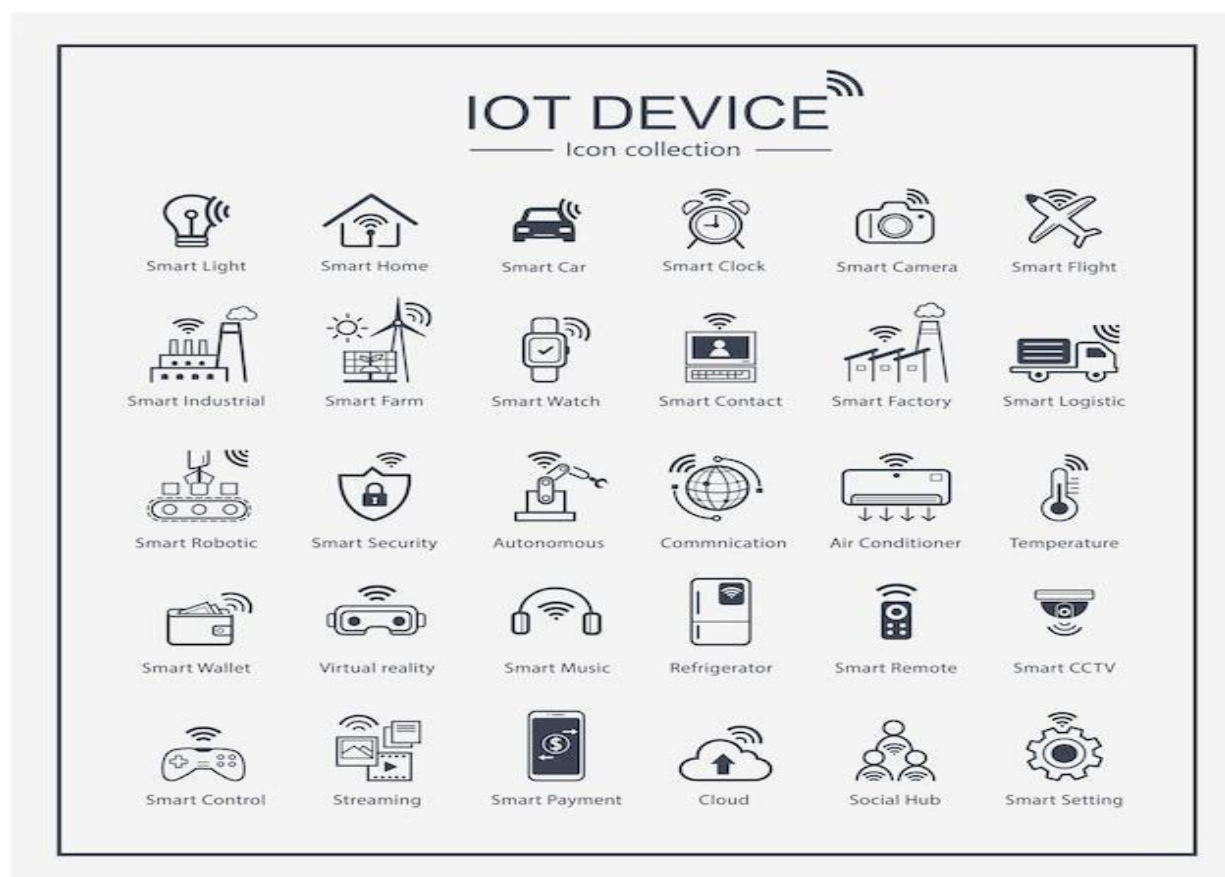
Υπάρχει σαφής διαφορά μεταξύ του Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT) και του Blockchain:

-Το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (IoT) είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη συνεχιζόμενη διάδοση στη ζωή μας των συσκευών που είναι πάντα συνδεδεμένες και συλλέγουν δεδομένα στην επαγγελματική και προσωπική μας ζωή.

-Το Blockchain είναι ένα που έχει σχεδιαστεί για να επιτρέπει τη κρυπτογραφημένο, καταμεμημένο δημιουργία απαραβίαστων αρχείων σε σύστημα αρχειοθέτησης υπολογιστών πραγματικό χρόνο.

Σχήμα 7. Συσκευές Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT).

Πηγή: https://www.freepik.com/premium-vector/internet-things-icon-set_2401207.htm

Υπάρχουν πολλοί λόγοι που πρέπει να λάβουμε υπόψη μας προκειμένου να σχεδιάσουμε μια στρατηγική για τον συνδυασμό του Blockchain και του Internet of Things (IoT) στον ίδιο οργανισμό:

(<https://www.enterprisedigi.com/blockchain/articles/blockchain-iot-advantages>)

πρ ΟΤΑ ση

1ος λόγος: Το ζήτημα της εποπτείας.

Με τις συναλλαγές δεδομένων να λαμβάνουν χώρα μεταξύ πολλαπλών δικτύων που ανήκουν και διαχειρίζονται από πολλαπλούς οργανισμούς, ένα μόνιμο, αμετάβλητο αρχείο σημαίνει ότι η κηδεμονία μπορεί να

παρακολουθείται, καθώς τα δεδομένα ή τα φυσικά αγαθά περνούν μεταξύ των σημείων της αλυσίδας εφοδιασμού.

2ος λόγος: Η χρήση κρυπτογράφησης και κατανεμημένης αποθήκευσης.

Μετά τη διαδικασία κρυπτογράφησης, το αποτέλεσμα σημαίνει ότι τα δεδομένα μπορούν να είναι αξιόπιστα από όλα τα μέρη που συμμετέχουν στην παροχή.

3ος λόγος: Οι διευκολύνσεις "έξυπνων συμβολαίων" που παρέχονται από τα δίκτυα blockchain.

Για την επιτάχυνση των συναλλαγών, ένα σύνολο κανόνων - που ονομάζεται έξυπνο συμβόλαιο - αποθηκεύεται στην αλυσίδα μπλοκ και εκτελείται αυτόματα. Ένα έξυπνο συμβόλαιο μπορεί να ορίζει όρους για τη μεταφορά εταιρικών ομολόγων, να περιλαμβάνει όρους για την καταβολή ταξιδιωτικής ασφάλισης και πολλά άλλα. Υπάρχουν δίκτυα blockchain, όπως το Ethereum, που επιτρέπουν τη δημιουργία συμφωνιών για εγκαταστάσεις, οι οποίες θα εκτελούνται όταν πληρούνται οι προσυμφωνημένες προϋποθέσεις.

4ος λόγος: Η βελτίωση της συναλλαγής ασφαλείας.

Το blockchain προσφέρει τη δυνατότητα να βελτιώσει σημαντικά τη συνολική ασφάλεια του περιβάλλοντος IoT.

IIIε. Θετικές πτυχές του Blockchain για τις διοικητικές υπηρεσίες

Οι λειτουργίες των διοικητικών υπηρεσιών συχνά σπαταλούν προσπάθεια για διπλή τήρηση αρχείων και επικυρώσεις από τρίτους. Τα συστήματα τήρησης αρχείων μπορεί να είναι ευάλωτα στην απάτη και στις κυβερνοεπιθέσεις. Η περιορισμένη διαφάνεια μπορεί να επιβραδύνει την επαλήθευση των δεδομένων. Επιπλέον, με την άφιξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και του Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT), ο όγκος των συναλλαγών έχει αυξηθεί δραματικά.

Όλα τα παραπάνω φέρνουν την ανάγκη για έναν καλύτερο και πιο αποτελεσματικό τρόπο επιχειρηματικής και διοικητικής λειτουργίας, όπως είναι το blockchain. Με το blockchain έχουμε στη διάθεσή μας ένα κατανεμημένο βιβλίο που μοιράζεται μεταξύ των μελών ενός δικτύου. Ως εκ τούτου, εξαλείφονται οι χρονοβόρες συμφωνίες αρχείων. Επιπλέον, έχουμε έναν ταχύτερο κύκλο συναλλαγών, καθώς διαθέτουμε ένα σαφές σύνολο κανόνων - που

ονομάζεται έξυπνο συμβόλαιο - που μπορεί να εγκατασταθεί στην αλυσίδα μπλοκ και να εκτελεστεί αυτόματα.

Οι ακόλουθες είναι οι κύριες πτυχές του Blockchain που πρέπει να εισαχθούν για λειτουργία στις διοικητικές υπηρεσίες του οργανισμού:

Οικοδόμηση εμπιστοσύνης με τους πολίτες

Ένα βασικό χαρακτηριστικό των λύσεων που βασίζονται στην αλυσίδα μπλοκ είναι η διαφάνεια μέσω της αποκέντρωσης, η οποία επιτρέπει στα συμμετέχοντα μέρη να βλέπουν και να επαληθεύουν τα δεδομένα. Μια λύση blockchain για ορισμένες υπηρεσίες προς τους πολίτες θα μπορούσε να επιτρέψει την ανεξάρτητη επαλήθευση των στοιχείων της κεντρικής διοίκησης.

Μεγαλύτερη εμπιστοσύνη

Με το blockchain, ως μέλος ενός δικτύου μόνο για μέλη, μπορείτε να είστε σίγουροι ότι λαμβάνετε ακριβή και έγκαιρα δεδομένα και ότι τα εμπιστευτικά αρχεία σας στο blockchain θα κοινοποιούνται μόνο στα μέλη του δικτύου στα οποία έχετε ειδικά παραχωρήσει δικαίωμα πρόσβασης.

Μεγαλύτερη ασφάλεια

Απαιτείται συναίνεση για την ακρίβεια των δεδομένων από όλα τα μέλη του δικτύου και όλες οι επικυρωμένες συναλλαγές είναι αμετάβλητες, επειδή καταγράφονται μόνιμα. Κανείς, ούτε καν ο διαχειριστής του συστήματος, δεν μπορεί να διαγράψει μια συναλλαγή.

Προστασία ευαίσθητων δεδομένων

Οι παραβιάσεις προσωπικών δεδομένων έχουν γίνει γεγονός στο σύγχρονο ψηφιακό κόσμο. Ως προκαθορισμένος φορέας τήρησης αρχείων για το κοινωνικό σύνολο, οι κυβερνήσεις αποτελούν μεγάλους στόχους για τους εισβολείς πληροφοριακών συστημάτων (hackers). Αντί να αποδέχονται οι οργανισμοί αυτού του είδους τις επιθέσεις, που επιφέρουν μεγάλο κόστος στην επιχειρηματική και επιχειρησιακή δραστηριότητα τους στην εποχή της πληροφορίας, θα μπορούσαν αυτές να μετριαστούν ή να αποφευχθούν μέσω της υπεύθυνης ανάπτυξης δομών δεδομένων blockchain. Τέτοιες δομές δεδομένων αυξάνουν την ασφάλεια του δικτύου μειώνοντας τον κίνδυνο αποτυχίας από ένα μόνο σημείο και

μπορούν να καταστήσουν την απόπειρα παραβίασης απαγορευτικά δύσκολη.

Μείωση του κόστους & βελτίωση της αποδοτικότητας

Οι οργανισμοί της κεντρικής και της τοπικής αυτοδιοίκησης πρέπει να εκπληρώνουν την αποστολή τους και ταυτόχρονα να διαχειρίζονται υπεύθυνα τους σπάνιους ή γενικότερα πεπερασμένους πόρους. Στο σωστό πλαίσιο, οι λύσεις blockchain θα μπορούσαν να εξορθολογήσουν τις διαδικασίες, να μειώσουν το φόρτο των ελέγχων, να αυξήσουν την ασφάλεια και να διασφαλίσουν την ακεραιότητα των δεδομένων.

Πλστ. Blockchain ως λύση για τη διακυβέρνηση

Το blockchain θα μπορούσε να αποτελέσει λύση για μια πιο αποτελεσματική και αποδοτική διακυβέρνηση. Το blockchain ως σύστημα παρέχει μια ανοικτή και αποκεντρωμένη βάση δεδομένων σε κάθε συναλλαγή που περιέχει αξία, όπως πιστοποιητικά, χρήματα, αγαθά, εργασία κ.λπ. Το Blockchain δημιουργεί ένα αρχείο για κάθε συναλλαγή που μπορεί να επαληθευτεί από ολόκληρη την κοινότητα.

πρ ΟΤΑ ση

Σχήμα 8. Καλή διακυβέρνηση.

Πηγή:

<https://www.weforum.org/agenda/2016/02/what-is-governance-and-why-does-it-matter/>

Το «Blockchain ως Υπηρεσία» θα επιτρέψει στις δημόσιες υπηρεσίες είτε σε κεντρικό, είτε σε τοπικό κυβερνητικό επίπεδο να χρησιμοποιούν λύσεις βασισμένες στο υπολογιστικό νέφος, προκειμένου να δημιουργούν, να φιλοξενούν και να χρησιμοποιούν τις δικές τους εφαρμογές blockchain, έξυπνα συμβόλαια και γενικά λειτουργίες στην υποδομή blockchain, που θα αναπτύσσονται υπέρ των πολιτών. Τα συνολικά οφέλη και μειονεκτήματα του blockchain πρέπει να συζητηθούν προκειμένου να βρεθεί μια ισορροπία

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

μεταξύ της ανάγκης για καινοτομία, της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής βιωσιμότητας. Με τη σειρά τους, οι πολίτες θα έχουν πρόσβαση σε ένα φιλικό δίκτυο λειτουργιών blockchain για όλες τις δημόσιες υπηρεσίες, που θα συναλλάσσονται με την κεντρική ή την τοπική κυβέρνηση.

Το «Blockchain ως Υπηρεσία» γίνεται ένα υποδειγματικό διοικητικό εργαλείο με τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας για τις υπηρεσίες της Κεντρικής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό, η ευθύνη των διοικητικών οργάνων είτε σε κεντρικό, είτε σε τοπικό επίπεδο είναι η ανάπτυξη, η συντήρηση, η χρήση και η δημοσιοποίηση φιλικών βάσεων δεδομένων για τους χρήστες (δημότες ή πολίτες). Επιπροσθέτως, μια σημαντική ανησυχία που πρέπει να επιλυθεί κατά την υιοθέτηση ενός τεχνολογικού συστήματος «Blockchain ως Υπηρεσία» είναι η διαφάνεια και η διαλειτουργικότητα των συναλλαγών σε αυτές τις πλατφόρμες.

Εξερευνώντας το Blockchain από την οπτική γωνία της δημόσιας διοίκησης, υπάρχει ένα καινοτόμο δυναμικό από την τεχνολογία Blockchain για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών. Οι οργανισμοί και οι φορείς της δημόσιας

διοίκησης (σε κεντρικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο) είναι ιδιαίτερα δεσμευμένοι με την κατασκευή, τη συντήρηση, τη χρήση, την αξιοποίηση και τη δημοσιότητα στοιχείων που εντάσσονται σε βάσεις δεδομένων.

Οι βασικοί τομείς για το Blockchain ως υπηρεσία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση περιλαμβάνουν:

α) την παράδοση γνήσιων εγγράφων (ταυτότητα, πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης, διπλώματα, άδειες, πιστοποιητικά ιδιοκτησίας, έγγραφα υγείας και κοινωνικής πολιτικής, άδειες διαφόρων ειδών κ.λπ.);

β) τα συστήματα αρχειοθέτησης της τοπικής αυτοδιοίκησης (αποφάσεις δημοτικών συμβουλίων και επιτροπών και τα δημόσια αρχεία τους, φάκελοι προσωπικού, σχέδια και προγράμματα χρηματοδότησης, πολεοδομικά σχέδια, στρατηγικά σχέδια κάθε είδους κ.λπ.; και

γ) τα συστήματα χρηματοδότησης και οικονομικής διαχείρισης (τοπικά έσοδα, τοπικοί φόροι, προϋπολογισμός, λογιστικά, οικονομικές συναλλαγές, τέλη, πρόστιμα, δαπάνες δημοσίων έργων, κρατικές και άλλες επιδοτήσεις κ.λπ.).

IV. Το Blockchain Ενισχύει τη Συστημική Ανθεκτικότητα των Υπηρεσιών της Κεντρικής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στο μέλλον, η παγκόσμια οικονομία θα προχωρήσει γρήγορα με την εισαγωγή της τεχνολογίας Blockchain, καθώς κάθε άτομο με σύνδεση στο διαδίκτυο θα έχει πρόσβαση στις συναλλαγές blockchain. Προς αυτή την κατεύθυνση, η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του «Blockchain ως Υπηρεσία», θα επιτρέψει στις δημόσιες υπηρεσίες είτε σε επίπεδο κεντρικής, είτε σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης να χρησιμοποιούν λύσεις που βασίζονται στο σύννεφο (cloud), προκειμένου να δημιουργούν, να φιλοξενούν και να χρησιμοποιούν τις δικές τους εφαρμογές blockchain, έξυπνα συμβόλαια και γενικά λειτουργίες στην υποδομή blockchain, που θα αναπτυχθεί υπέρ των πολιτών.

Το blockchain είναι μια τεχνολογία δικτυωμένων βάσεων δεδομένων που έχει τρεις χαρακτηριστικές ιδιότητες:

-Πρώτον, είναι ανθεκτικό στην προσπάθεια παραποίησης.

Οι τεχνικές κρυπτογράφησης και τα δομικά χαρακτηριστικά του δικτύου, καθιστούν εξαιρετικά δύσκολη ή/και δαπανηρή την αλλοίωση των ιστορικών αρχείων. Με άλλα λόγια, το Blockchain

είναι μια βάση δεδομένων μόνο για προσθήκες: μόνο νέες εγγραφές μπορούν να προστεθούν, ενώ παλαιότερες δεν μπορούν να διαγραφούν.

-Δεύτερον, είναι ανθεκτικό.

Η πραγματική κατάσταση της βάσης δεδομένων μοιράζεται με όλους τους συνδεδεμένους κόμβους του δικτύου, και όσο τουλάχιστον ένας κόμβος του δικτύου παραμένει συνδεδεμένος, η βάση δεδομένων συνεχίζει να καταγράφει δεδομένα. Με την ίδια λογική, η ενημέρωση των κανόνων με τους οποίους διέπεται η βάση δεδομένων εξαρτάται από τη συνεργασία των περισσότερων κόμβων του δικτύου. Και

-Τρίτον, είναι διαφανές.

Τα δεδομένα που καταγράφονται στη βάση δεδομένων μπορούν να συμβουλευτούν ανά πάσα στιγμή οι συνδεδεμένοι χρήστες. Με την έλλειψη πρόσθετων σχεδιαστικών αποφάσεων, συνεπάγεται ότι μια βάση δεδομένων Blockchain δεν είναι ανώνυμη: οι χρήστες και οι συναλλαγές είναι δημόσια διαθέσιμες.

Η τεχνολογία blockchain και οι εφαρμογές θα πρέπει να συνδέονται με την έννοια της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στο διοικητικό σύστημα των δημόσιων υπηρεσιών. Αυτό

αναφέρεται στην ικανότητα ενός συστήματος να είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει ή να ανακάμψει γρήγορα από ένα σφάλμα και να διατηρήσει τη σταθερότητα της αξιοπιστίας των υπηρεσιών ενόψει επικείμενων επικίνδυνων γεγονότων. Με αυτή την προσέγγιση, το «Blockchain ως Υπηρεσία» υποστηρίζει τη συστημική ανθεκτικότητα των υπηρεσιών της Κεντρικής & Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών.

Η ανθεκτικότητα είναι η διαδικασία και το αποτέλεσμα της επιτυχούς προσαρμογής σε δύσκολες ή κρίσιμες εμπειρίες ζωής, ιδίως μέσω της νοητικής, συναισθηματικής και συμπεριφορικής ευελιξίας και της συστημικής προσαρμογής σε εξωτερικές και εσωτερικές απαιτήσεις (www.apa.org).

Εικόνα 9. Στοιχεία ανθεκτικότητας.

Πηγή: <https://mindisthemaster.com/resilience-definition/>

Με αυτή την προσέγγιση, η τεχνολογία Blockchain θα υποστηρίξει τη συστημική ανθεκτικότητα των υπηρεσιών της κεντρικής και της τοπικής αυτοδιοίκησης και τη βέλτιστη ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών. Η τεχνολογία Blockchain ενισχύει την ανθεκτικότητα των συστημάτων έναντι κάθε εισβολέα ή εισβολής (hacker – hacking), κακόβουλου λογισμικού, βλάβης διακομιστή, βλάβης δικτύου, απάτης και ανθρώπινου λάθους και επιτρέπει έργα ενίσχυσης της ανθεκτικότητας που κάποτε ήταν αδιανόητα.

V. Διαχείριση κινδύνων στη διαχείριση της τοπικής αυτοδιοίκησης

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μεθοδολογίες διαχείρισης κινδύνου σε συνδυασμό με δίκτυα blockchain για την ενίσχυση των διοικητικών συστημάτων τόσο στις υπηρεσίες της κεντρικής, όσο και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η χρήση της διαχείρισης κινδύνου στις υποθέσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης γίνεται ένα ουσιαστικό μεθοδολογικό εργαλείο για την αύξηση της αποτελεσματικότητας, της διαφάνειας, της εμπιστοσύνης και της ανθεκτικότητας.

Κατά την κατασκευή μιας εταιρικής εφαρμογής blockchain, είναι σημαντικό να υπάρχει μια ολοκληρωμένη στρατηγική ασφάλειας που χρησιμοποιεί ένα πλαίσιο κυβερνοασφάλειας, υπηρεσίες διασφάλισης και βέλτιστες πρακτικές για τη μείωση των κινδύνων από επιθέσεις και απάτες. Οι επικεφαλής των διοικητικών μονάδων καλούνται να διαχειριστούν τις προσδοκίες των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών και των δημοσίων υπαλλήλων, να εργαστούν με συστημικές συγκρούσεις, να διοικήσουν αποτελεσματικά τη μονάδα τους και ταυτόχρονα να τη μετασχηματίσουν. Υπάρχει ανάγκη για

νέα συστήματα που με μια πολυπαραγοντική προσέγγιση και τεχνολογικά προηγμένα θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε αυτές τις νέες προκλήσεις.

Το «Blockchain ως Υπηρεσία» στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, θα πρέπει επίσης να σχετίζεται με μια μεθοδολογία που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των κινδύνων που προκύπτουν από τη διοικητική, οικονομική και τεχνική διαχείριση που σχετίζονται με τις τοπικές υποθέσεις. Με αυτόν τον τρόπο, η διαχείριση κινδύνων προωθεί τη διαφάνεια προς τους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με το σε ποιους κινδύνους εκτίθεται ο οργανισμός, επίσης πόσο και πώς μπορεί να τους μετριάσει ή να τους εξαλείψει.

Με τη διαχείριση κινδύνων κάθε εκλεγμένο μέλος, σύμβουλος και επικεφαλής υπηρεσιών καθίσταται υπεύθυνος για τους κινδύνους που εμπεριέχονται στις ανταποδοτικές δραστηριότητές του.

Τα τοπικά διοικητικά όργανα και οι επικεφαλής πρέπει να αναγνωρίζουν συνεχώς τους κινδύνους για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, εκτός από τη διασφάλιση της συνέχειας, της

εξυπηρέτησης της κοινότητας και της ανάπτυξης των οργανωσιακών στόχων. Όλα αυτά θα πρέπει να συνάδουν με το όραμα και την αποστολή τους για την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών τους.

VI. Καταληκτικές Παρατηρήσεις

Λειτουργώντας σε ένα περιβάλλον μεταβλητότητας, αβεβαιότητας, πολυπλοκότητας και ασάφειας η εισαγωγή της Τεχνολογίας Blockchain ως Υπηρεσίας για τις υπηρεσίες της Κυβέρνησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθίσταται επιτακτική και παρουσιάζεται ως λύση ιδιαίτερης αξίας. Ταυτόχρονα, η Τεχνολογία «Blockchain ως Υπηρεσία» μπορεί να χρησιμοποιείται για την ενίσχυση της συστημικής Ανθεκτικότητας των Υπηρεσιών της Κεντρικής & Τοπικής Αυτοδιοίκησης με στόχο την αποφυγή του χάους.

Οι λύσεις της τεχνολογίας Blockchain θα μπορούσαν να μειώσουν τον πλεονασμό, να εξορθολογίσουν τις διαδικασίες, να μειώσουν το φόρτο των ελέγχων, να αυξήσουν την ασφάλεια και να διασφαλίσουν την ακεραιότητα των δεδομένων. Παρόλα αυτά, τα συνολικά οφέλη και μειονεκτήματα του blockchain πρέπει να συζητηθούν προκειμένου να βρεθεί μια ισορροπία μεταξύ της

ανάγκης για καινοτομία, της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής βιωσιμότητας.

Τα τοπικά διοικητικά όργανα και οι επικεφαλής πρέπει να αναγνωρίζουν συνεχώς τους κινδύνους για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί, εκτός από τη διασφάλιση της συνέχειας στις δημόσιες υπηρεσίες και την ανάπτυξη των οργανωσιακών στόχων με την υιοθέτηση της τεχνολογίας Blockchain. Όλα αυτά θα πρέπει να συνάδουν με το όραμα και την αποστολή τους για την ικανοποίηση των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών και των πολιτών τους.

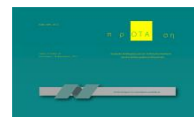
Βιβλιογραφία & Διαδικτυογραφία

Βιβλιογραφία

-Bennett, N., Lemoine, G. J. (2014). "What VUCA really means to you", Harvard Business Review, Ιανουάριος-Φεβρουάριος.

-Bennis, W., Nanus, B., (1985). Leaders: Οι στρατηγικές για την ανάληψη ευθύνης. Νέα Υόρκη: Harper & Row.

-Berryhill, J., Bourgerly T., et Hanson A., "Blockchains Unchained: Blockchain

Technology and the Use in the Public Sector". Έγγραφο εργασίας του ΟΟΣΑ για τη δημόσια διακυβέρνηση. Vol. 28. OECD Working Papers on Public Governance, 19 juin 2018. <https://doi.org/10.1787/3c32c429-en>.

-Bodenhause, Galen V., Peery, D., (2009-03-01). "Κοινωνική κατηγοριοποίηση και στερεότυπα στο νίνο: Η πρόκληση VUCA". Πυξίδα Κοινωνικής και Προσωπικής Ψυχολογίας. Vol. 3 (2): pages 133-151.

-Burns, J. (1978). Ηγεσία, Νέα Υόρκη, Harper & Row.

-Casey, G.W. (2014). "Leading in a 'VUCA' world", Fortune, 7 Απριλίου.

-Χρηστάκης, Μ., 2019, "Διοικητική Αποτελεσματικότητα και Βιωσιμότητα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα", Ομιλία στο Συνέδριο IIAS-Lien 2019 Conference: Effective, Accountable and Inclusive Governance, στη Σιγκαπούρη, τον Ιούνιο του 2019.

-Globalfootprints, "What is sustainability", ανακτήθηκε στις 11 Μαΐου 2019, www.globalfootprints.org.

-Goodman, M. (2015). "Systems Thinking: Ανακτήθηκε στις 11 Μαΐου 2019, <https://thesystemsthinker.com/systems-thinking-what-why-when-where-and-how/>.

-Halamka, J. (2011). "Facing down VUCA, and doing the right thing", Computerworld, 23 Μαΐου.

-Johansen, B. (2013). "Navigating in the VUCA world", Research-Technology Management, Ιανουάριος-Φεβρουάριος.

-Keydifferences, αποτελεσματικότητα, ανακτήθηκε στις 2 Μαΐου 2019, <https://keydifferences.com/difference-between-efficiency-and-effectiveness.html>.

-Ohanian, A. (2012). Leading in a VUCA world, ανακτήθηκε στις May 10, 2019, www.trainingjournal.com.

-Saha Chakraborty, S. (2015). "Go glocalized during VUCA", Human Capital, Οκτώβριος.

-Schick, A., Hobson, P., Ibsch, P. (2017-04-01). "Διατήρηση και βιώσιμη ανάπτυξη σε έναν κόσμο VUCA: η ανάγκη για μια συστημική και οικοσυστημική

προσέγγιση". Ecosystem Health and Sustainability. Vol. 3, (4): e01267.

-is-strategy-management-and-why-is-it-important/

-U.S. Army Heritage and Education Center (16 Φεβρουαρίου 2018). "Ποιος πρώτος δημιούργησε τον όρο VUCA (Volatility, Uncertainty, Complexity and Ambiguity - Μεταβλητότητα, αβεβαιότητα, πολυπλοκότητα και ασάφεια);". USAHEC Ask Us a Question. Το Στρατιωτικό Κολέγιο Πολέμου των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (United States Army War College). Ανακτήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2022.

<https://www.enterprisedigi.com/blockchain/articles/blockchain-iot-advantages>

<https://www.ibm.com/topics/what-is-blockchain>

<https://academy.binance.com/en/articles/how-does-blockchain-work>

<https://apoorvtyagi.tech/merkle-tree>

Διαδικτυογραφία

https://www.freepik.com/premium-vector/internet-things-icon-set_2401207.htm

<https://www.weforum.org/agenda/2016/02/what-is-governance-and-why-does-it-matter/>

<https://celemi.com/blog/2019/business-acumen-vuca-world/>

<https://www.funraise.org/blog/nonprofit-executives-what-does-vuca-mean-and-how-to-lead-through-it-like-a-champ>

<https://www.gartner.com/smarterwithgartner/the-cios-guide-to-blockchain>

<https://mindisthemaster.com/resilience-definition/>
<https://ontoreason.com/what>

Διατίθεται στον ιστότοπο: www.diplous-autodioikisi.gr

Μάχη Πατσιαβούρα, Κίμων Σιδηρόπουλος, (2023): Η εφαρμογή του blockchain στον αγροτικό τομέα,

ηλεκτρονικό περιοδικό «πρΟΤΑση», 8 (45), σελ. 162- 173

Copyright του Συγγραφέα

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International License.

ISSN: 2459- 4172

Decentralized Autonomous Governance- Employee Oriented Management

Μάχη Πατσιαβούρα, Κίμων Σιδηρόπουλος

Υπάλληλοι του Υπουργείου Εσωτερικών

Περίληψη

Τα σημερινά διαδικτυακά συστήματα Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού του Δημόσιου Τομέα στην Ελλάδα (είτε ως Ολοκληρωμένα Πληροφοριακά Συστήματα είτε ως εφαρμογές, όπως είναι το εμβληματικό <https://www.apografi.gov.gr/>)

στηρίζονται στις τεχνολογίες του web 2 και, ως εκ τούτου, στη δημιουργία ενός διακριτού ηλεκτρονικού περιβάλλοντος για κάθε ξεχωριστή πολιτική διαχείρισης προσωπικού. Ειδικότερα, αναπτύσσονται εφαρμογές αναφορικά με την πρόσληψη, την αξιολόγηση και τη στοχοθεσία, τις υπηρεσιακές μεταβολές των δημοσίων υπαλλήλων (συγκεκριμένα εφαρμογές για: α. το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας, β.

την Αξιολόγηση Δημοσίων Υπαλλήλων και γ. τα Ψηφιακά Οργανογράμματα Δημοσίων Υπηρεσιών και τα Περιγράμματα Θέσεων) στις οποίες ο ενδιαφερόμενος ή υπόχρεος υπάλληλος οφείλει να εγγραφεί / διαπιστευτεί μέσω κωδικών για να κάνει χρήση των λειτουργιών τους.

Με την παρούσα μελέτη προτείνεται μια άλλη ριζικά διαφορετική διαχείριση των ίδιων λειτουργιών: με τη χρήση των τεχνολογιών του Web 3 και της τεχνολογίας Κατανεμημένου Καθολικού, που είναι το blockchain. Ειδικότερα, δημιουργείται ένα ειδικότερο block για κάθε υπόχρεο υπάλληλο, το οποίο περιέχει στοιχεία υπαλληλικού ενδιαφέροντος. Η πρότασή μας

στηρίζεται, κατ' αρχήν, στα στοιχεία εκείνα που είναι προσβάσιμα και διαθέσιμα στον Ατομικό Φάκελο του υπαλλήλου (υπηρεσιακός φάκελος/ Μητρώο) που αφορά στα τυπικά προσόντα (δηλ.σπουδές και εκπαιδευτικά πτυχία) και εργασιακή εμπειρία (δηλαδή βεβαιώσεις παρακολούθησης σεμιναρίων, χρόνος άσκησης καθηκόντων σε θέσεις ευθύνης, κ.ά.) και τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο της πρωτοβουλίας www.qualichain-project.eu, που υλοποιήθηκε από το ΑΣΕΠ¹.

Πρότασή μας είναι να προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα από την προσπάθεια αυτή, με τη προσθήκη στο ατομικό block του υπαλλήλου εκείνων των στοιχείων που ο ίδιος ο υπάλληλος επιθυμεί να προσθέσει, ώστε να αναδείξει τα προσωπικά του ενδιαφέροντα και τη δημιουργικότητά του. Με το τρόπο αυτό οι πολιτικές διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού που σχεδιάζονται σε επίπεδο κράτους θα στηρίζονται στην αναδείξη της προσωπικότητας του υπαλλήλου, υπερβαίνοντας τη διαχείριση του

προσωπικού και εισάγοντας την «αυτόνομη διακυβέρνηση του υπαλλήλου, από τον ίδιο τον εαυτό».

Η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού δεν θα εκλαμβάνεται, πια, από τον υπάλληλο ως μια εξωτερική παρέμβαση στην εργασία του, αλλά ως το απαύγασμα και αποτέλεσμα της πολύπλευρης προσωπικότητάς του, που αυτός ελέγχει και διακυβερνά, και για αυτό είναι δυνατόν να αξιολογηθεί και ακόμη και να επιλεγεί σε θέσεις ευθύνης.

Λέξεις Κλειδιά

Blockchain, Employee File, Decentralized Autonomous Governance

Εισαγωγή

Οι πολιτικές διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού μεγάλων οργανισμών και επιχειρήσεων ασκούνται με τον ίδιο τρόπο και βασίζονται στην ίδια λογική εδώ και πολλά χρόνια. Ο εργαζόμενος ή υπάλληλος καταθέτει στοιχεία που αποδεικνύουν το εκπαιδευτικό του υπόβαθρο (πτυχία, αποδεικτικά

¹ <https://tinyurl.com/5cru33f6>

συμμετοχής σε σεμινάρια, επιστημονικές δημοσιεύσεις, κ.ά.) και την εργασιακή του εμπειρία και εξέλιξη (ημερομηνία πρόσληψης, κατοχή θέσεων ευθύνης κ.ά.). Τα στοιχεία αυτά συγκροτούν τον περίφημο Ατομικό Φάκελο/ Μητρώο του εργαζόμενου ή υπαλλήλου.

Οι πολιτικές διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού του Δημόσιου Τομέα στην Ελλάδα είναι: α. η πρόσληψη πολιτών σε θέσεις του δημοσίου (μέσω, κυρίως, των διαγωνισμών του ΑΣΕΠ), β. η αξιολόγησή τους (με τη χρήση της εφαρμογής Αξιολόγηση Υπαλλήλων) και γ. η υπηρεσιακή τους μεταβολή, τοποθέτηση, μετακίνηση, απόσπαση και μετάταξη (με τη χρήση της εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, των Ψηφιακών Οργανογραμμάτων Δημοσίων Υπηρεσιών και των Περιγραμμάτων Θέσεων κάθε Δημόσιας Υπηρεσίας).

Οι μέχρι τώρα παρεμβάσεις για αναμόρφωση των πολιτικών αυτών έχουν στο επίκεντρό τους την ψηφιοποίηση και δυνατότητα ηλεκτρονικής επεξεργασίας των απαιτούμενων στοιχείων και διεξαγωγής των απαραίτητων διαδικασιών, δημιουργώντας ξεχωριστό (διακριτό) ψηφιακό περιβάλλον, με την υποχρέωση της εγγραφής/ διαπίστευσης μέσω πρ ΟΤΑ ση

κωδικών του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου, ώστε να κάνει χρήση των λειτουργιών τους. Στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.apografi.gov.gr> παρουσιάζονται όλα τα προαναφερόμενα ψηφιακά δεδομένα και διαδικασίες (Μητρώο Υπαλλήλου, Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας, Αξιολόγηση, Ψηφιακά Οργανογράμματα Υπηρεσιών, Περιγράμματα Θέσεων Εργασίας) για τη διαχείριση του Ανθρώπινου Δυναμικού της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.

Η λογική των πολιτικών αυτών είναι η καταχώριση των στοιχείων εκείνων που μπορούν να αποτυπωθούν σε ένα βαθμολογικό σύστημα, ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση μεταξύ των ενδιαφερομένων. Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση της διαδικασίας επιλογής των προϊσταμένων, η εκάστοτε μεταρρύθμιση έγκειται στην αυξομείωση των μονάδων που αντιστοιχούν σε κάθε απαιτούμενο δικαιολογητικό (πτυχία, παρακολούθηση σεμιναρίων κ.λπ.) και σε αντικειμενικά στοιχεία (χρόνια υπηρεσίας, κατοχή θέσεων ευθύνης κ.λπ.) και φυσικά στη συνέντευξη. Η προσωπικότητα, όμως, του υπαλλήλου δεν αναδεικνύεται πουθενά, μέσα στον κυκεώνα της κατάθεσης δικαιολογητικών.

Πως θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε ένα περιβάλλον με ασφάλεια και διασυνδεσιμότητα, όπου θα καταγράφονται και τα προσωπικά στοιχεία του κάθε υπαλλήλου, όπως αυτός επιθυμεί να αποτυπωθούν, στο πλαίσιο σχηματισμού μιας ολιστικής προσέγγισής του; Ίσως, θα δημιουργούσε καλύτερες συνθήκες ανάπτυξης της προσωπικότητας του υπαλλήλου η δυνατότητα να μπορεί ο ίδιος να θέτει στον ηλεκτρονικό προσωπικό του φάκελο/μητρώο και στοιχεία που αυτός επιθυμεί και θεωρεί ότι δημιουργούν μια εικόνα του εαυτού του πιο ολοκληρωμένη, για την αποτελεσματική επίτευξη των σκοπών της αξιολόγησης τους, της κρίσης τους ως προϊσταμένων ή της εργασιακής τους εξέλιξης και όχι μόνο της υπηρεσιακής.

² Με πληροφορίες από την επίσημη ιστοσελίδα του ΑΣΕΠ

³ Με βάση το σενάριο του πιλότου, ο φορέας έκδοσης (για παράδειγμα ένα ακαδημαϊκό ίδρυμα) εκδίδει ένα πιστοποιητικό προσόντων (για παράδειγμα έναν επίσημο ακαδημαϊκό τίτλο) για έναν πολίτη. Επιπλέον, ο φορέας έκδοσης, αφού λάβει τη συγκατάθεση του υποψηφίου, «ανεβάζει» το πιστοποιητικό προσόντων στην πλατφόρμα του QualiChain και ενημερώνει τον πολίτη. Ο πολίτης, ως δυνητικός υποψήφιος, εγγράφεται στην πλατφόρμα QualiChain **πρ ΟΤΑ ση**

A. Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα στην Ελλάδα

i. Παρουσίαση του προγράμματος του ΑΣΕΠ (qualichain)²

Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ), ως ανεξάρτητη αρχή αρμόδια για τις προσλήψεις στον δημόσιο τομέα, συμμετείχε στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα QualiChain και εστίασε στην αξιοποίηση του αποθετηρίου (μιας ψηφιακής βάσης δεδομένων) εκπαιδευτικών τίτλων και προσόντων του QualiChain για να απλοποιήσει και να βελτιστοποιήσει τις διαδικασίες του ΑΣΕΠ που σχετίζονται με την αξιολόγηση, επιλογή και πρόσληψη δημοσίων υπαλλήλων, με γνώμονα τη διαφύλαξη της αξιοκρατίας, της αμεροληψίας και της διαφάνειας στον κρίσιμο και ευαίσθητο τομέα της απασχόλησης στη δημόσια διοίκηση.³

και ορίζει τις προτιμήσεις του για ειδοποίηση αναφορικά με νέες θέσεις εργασίας στον δημόσιο τομέα. Επομένως, μόλις το ΑΣΕΠ ανακοινώσει τις κενές θέσεις και τα απαιτούμενα προσόντα στο QualiChain, ο πολίτης/υποψήφιος ειδοποιείται για τις νέες θέσεις από την Πλατφόρμα του QualiChain. Επιπλέον, ο υποψήφιος εγγράφεται στο μητρώο του ΑΣΕΠ (εάν δεν έχει ήδη εγγραφεί), συμπληρώνει τα προσόντα, ανεβάζει τη σχετική απόδειξη προσόντων (για παράδειγμα πτυχίο πανεπιστημίου) και υποβάλλει αίτηση για την επιθυμητή θέση

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

Ειδικότερα, οι κύριοι στόχοι του ελληνικού πιλοτικού προγράμματος είναι:

- Η παροχή προσωποποιημένων ειδοποιήσεων στους υποψηφίους σχετικά με κενές θέσεις εργασίας μέσω αντιστοίχισης των μεμονωμένων προφίλ τους με τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας στο δημόσιο.
- Η επικύρωση/επαλήθευση των ακαδημαϊκών και επαγγελματικών προσόντων των υποψηφίων.

ii. Περιγραφή λειτουργίας διενέργεια εισαγωγική διαγωνισμών, αξιολογήσεις υπαλλήλων και Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (ΕΣΚ).

Ειδικότερα, η λειτουργία των επιμέρους στοιχείων της εφαρμογής αφορά στα κατωτέρω:

Μητρώο: Το Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου παρέχει όλα τα απαραίτητα δεδομένα και εφαρμογές για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού. Τα στοιχεία καταχωρούνται και επιβεβαιώνονται από τις καθ' ύλην

εργασίας στο δημόσιο. Το ΑΣΕΠ επιβεβαιώνει την εγκυρότητα των επίσημων

πρ ΟΤΑ ση

αρμόδιες Διευθύνσεις Προσωπικού των φορέων και επικαιροποιούνται σε πραγματικό χρόνο.

Το Μητρώο στηρίζεται στην ψηφιοποίηση της πληροφορίας στην πηγή και εισάγει ηλεκτρονικές διαδικασίες στην διαχείριση του ανθρωπίνου δυναμικού στο σύνολο του δημοσίου τομέα.

Ψηφιακό Οργανόγραμμα: Πρόκειται για πλήρες ψηφιακό οργανόγραμμα της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διαθέσιμο σε κεντρικό ιστότοπο, στο οποίο αποτυπώνονται η διάρθρωση και η στελέχωση όλων των δημόσιων φορέων. Το Οργανόγραμμα περιλαμβάνει όλες τις οργανικές μονάδες των φορέων, τις προβλεπόμενες θέσεις και τα αντίστοιχα περιγράμματα τους. Κάθε οργανική μονάδα συναρτάται με την ιεραρχικά ανώτερή της και κάθε υπάλληλος με τη μονάδα στην οποία υπηρετεί.

Περιγράμματα Θέσεων Εργασίας: Πρόκειται για ένα σύγχρονο εργαλείο χαρτογράφησης του ανθρώπινου δυναμικού και των αντικειμένων εργασίας του. Στα Περιγράμματα Θέσης

προσόντων και ενημερώνει το πληροφοριακό σύστημα του ΑΣΕΠ.

Εργασίας, αποτυπώνονται οι υποχρεώσεις, τα καθήκοντα και οι ευθύνες των υπαλλήλων εξατομικευμένα, ενώ κάθε θέση αντιστοιχίζεται με τα τυπικά και άλλα προσόντα, που απαιτούνται στην πράξη. Η αποτύπωση αυτή συμβάλλει καταλυτικά, ώστε η στελέχωση των δημόσιων υπηρεσιών να διενεργείται όχι μόνο με βάση τα τυπικά προσόντα, αλλά κυρίως με βασικό κριτήριο την καταλληλότητα κάθε υπαλλήλου σε σχέση με τη συγκεκριμένη θέση, που καλείται να καλύψει.

Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας: Στη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση καθιερώθηκε το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (ΕΣΚ), βασισμένο στη χρήση των ψηφιακών δεξιοτήτων, ώστε στο εξής να βρίσκεται ο «κατάλληλος εργαζόμενος, στην κατάλληλη θέση», χωρίς τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις του παρελθόντος. Με άξονα το ψηφιακό οργανόγραμμα, το Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας (ΕΣΚ) αναπτύσσεται σε 2 κύκλους το χρόνο, υπό την εποπτεία της Κεντρικής Επιτροπής Κινητικότητας, ως εξής: Κάθε κύκλος περιλαμβάνει ανάρτηση στον κεντρικό ιστότοπο των κενών θέσεων που προκηρύσσουν οι δημόσιοι φορείς, με βάση το ψηφιακό οργανόγραμμα. Ακολουθεί η υποβολή

πρ ΟΤΑ ση

αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους και εκκινεί η διαδικασία επιλογής από το φορέα υποδοχής.

Το ΕΣΚ παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε υπάλληλο να αξιοποιήσει τα τυπικά προσόντα του, να εμπλουτίσει την εργασιακή εμπειρία του, αλλά και να υπηρετήσει σε θέση υπηρεσίας, η οποία βρίσκεται στον τόπο επιλογής του. Σε κάθε περίπτωση, ενισχύει τη στελέχωση των υπηρεσιών, εκεί όπου υπάρχουν πραγματικές ανάγκες, μειώνοντας το χρόνο εξυπηρέτησης του πολίτη.

Τέλος, βοηθά στην αποκέντρωση και την ενίσχυση περιφερειακών δημόσιων μονάδων και υπηρεσιών.

Αξιολόγηση υπαλλήλων: Κύριος σκοπός της αξιολόγησης των υπαλλήλων είναι η βελτίωση της ατομικής τους επίδοσης, με απώτερο στόχο την αποτελεσματική λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών. Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης «360ο μοιρών», με τα εξής κριτήρια:

- Γνώση του αντικειμένου, ενδιαφέρον και δημιουργικότητα
- Υπηρεσιακές σχέσεις και συμπεριφορά
- Αποτελεσματικότητα

Η αξιολόγηση γίνεται σε ετήσια βάση. Για την αξιολόγηση των Προϊσταμένων
ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

οργανικών μονάδων αξιολογούνται και οι Διοικητικές τους ικανότητες.

Το σύστημα αξιολόγησης δεν έχει τιμωρητικό χαρακτήρα, ενώ επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή του ίδιου του αξιολογούμενου μέσω της αυτοαξιολόγησης και της διαδικασίας της «συμβουλευτικής συνέντευξης», στο πλαίσιο της οποίας προσδιορίζονται από κοινού τρόποι βελτίωσης της απόδοσής του και καλύτερης αξιοποίησης και ανάπτυξης των ικανοτήτων του.

Η αξιολόγηση στοχεύει στη βελτίωση των υπαλλήλων, στην αμφίδρομη σχέση μεταξύ προϊσταμένων και υφισταμένων, στην ενίσχυση της παρακίνησής τους και τελικά στην ποιοτική αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης.

Επιπλέον, οι υπάλληλοι έχουν το δικαίωμα να αξιολογούν τους προϊσταμένους τους βάσει ανώνυμου ερωτηματολογίου. Ειδικότερα, ο Προϊστάμενος Τμήματος αξιολογείται από το σύνολο των υφισταμένων του, εφόσον είναι τουλάχιστον τρεις (3). Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης αξιολογείται από τους Προϊσταμένους Τμήματος και ο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης από τους Προϊσταμένους Διεύθυνσης και

Τμήματος που υπάγονται στη Γενική Διεύθυνση.

B. Χαρακτηριστικά της τεχνολογίας Blockchain

Κατ' αρχήν, όμως θα πρέπει να υπενθυμίσουμε τα βασικά γνωρίσματα της τεχνολογίας blockchain:

Το blockchain είναι στην ουσία ένα μητρώο, για την τήρηση του οποίου δεν είναι αρμόδια μία κεντρική αρχή, αλλά οι λεγόμενοι κόμβοι – nodes, δηλαδή χρήστες οι οποίοι, έχοντας εγκαταστήσει το απαιτούμενο λογισμικό στο computer τους, ενημερώνουν, ταυτόχρονα όλους τους άλλους χρήστες του μητρώου για τις αλλαγές σε αυτό, ώστε ανά πάσα στιγμή όλοι να έχουν την ίδια ακριβώς εικόνα του μητρώου. Επομένως, το μητρώο σε μία πλατφόρμα blockchain δεν είναι απλά αποκεντρωμένο (decentralized) αλλά και διανεμημένο (distributed) με την έννοια ότι ολόκληρο το μητρώο συναλλαγών τηρείται από όλους τους κόμβους και συγχρονίζεται ταυτόχρονα, ώστε όλοι οι κόμβοι να έχουν το ίδιο ενημερωμένο μητρώο. Μέσω του blockchain αποθηκεύονται κι επαληθεύονται πληροφορίες και δεδομένα, τα οποία συνήθως εντάσσονται σε μπλοκ, με τη χρήση κρυπτογραφικών μεθόδων και με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργείται μία

Decentralized Autonomous Governance- Employee Oriented Management

συνεχής αλυσίδα δεδομένων, ενώ κάθε τροποποίηση μίας πληροφορίας που έχει καταγραφεί στο μητρώο να επηρεάζει αναγκαστικά όλες τις μεταγενέστερες. Με την επίτευξη συμφωνίας (consensus) ανάμεσα στους κόμβους δημιουργείται εμπιστοσύνη για την ορθότητα των στοιχείων που καταχωρούνται στο μητρώο προκειμένου να «ολοκληρωθεί» ένα μπλοκ συναλλαγών και να ενταχθεί στην αλυσίδα των μπλοκ (blockchain).

Το συνήθως ανοιχτό - open source λογισμικό της κάθε πλατφόρμας blockchain καθορίζει τους όρους με τους οποίους θα καταχωρούνται τα δεδομένα στο μητρώο, τον τρόπο επαλήθευσής τους, το είδος των πληροφοριών που θα καταχωρούνται καθώς και το μέσο συναλλαγής, το οποίο στην πλατφόρμα blockchain του ethereum έχει τη δυνατότητα να ενσωματώσει και πιο σύνθετες πληροφορίες όπως τα λεγόμενα «έξυπνα συμβόλαια». Το «έξυπνο συμβόλαιο» είναι μια εφαρμογή στην οποία αυτοί που συμμετέχουν έχουν συμφωνήσει ότι εάν συγκεκριμένες προϋποθέσεις ισχύσουν, τότε θα επιτευχθεί ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

Η διαφορά του blockchain με τις κοινές βάσεις δεδομένων είναι ότι για τη τήρηση του πρώτου αρμόδια δεν είναι κάποια

πρ ΟΤΑ ση

κεντρική αρχή, αλλά οι κόμβοι, και οι οποίοι αναλαμβάνουν τη ταυτόχρονη ενημέρωσή του με νέες εγγραφές και τη φύλαξη μέρους ή ολόκληρης της αλυσίδας των μπλοκ.

C. Decentralized Autonomous Governance- Employee Oriented Management

Στο παρόν κεφάλαιο σκιαγραφείται μια προσέγγιση για τη δημιουργία δύο ηλεκτρονικών εφαρμογών που αποτελούν καινοτομίες της τεχνολογίας blockchain: α. τη δημιουργία block με προσωπικά στοιχεία του υπαλλήλου (εδώ έγκειται η ανάδειξη της [Employee Oriented Management](#)) και β. τη δυνατότητα αυτόνομων εφαρμογών για την εκάστοτε πολιτική διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού (επιλογή προσωπικού, αξιολόγησης και υπηρεσιακών μεταβολών).

ι. Με τη τεχνολογία blockchain θα είναι δυνατόν να δημιουργείται ένα block για κάθε υπάλληλο, το οποίο θα εμπεριέχει τα στοιχεία που είχε καταχωρίσει ο υπάλληλος κατά τη στιγμή της επιλογής του (στηριζόμενο ή με επικαιροποιημένα στοιχεία με αυτά που θα καταγράψει η εφαρμογή του qualichain). Το block αυτό αποτελεί αντικείμενο φροντίδας του ίδιου του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου. Θα

καταχωρεί στοιχεία της προσωπικότητάς του, που ο ίδιος θεωρεί ότι διαμορφώνει την «εργασιακή του προσωπικότητα» και όχι μόνο όσα επιζητεί ως προαπαιτούμενα ο νομοθέτης.

Το ζήτημα δεν παραμένει πια να «ανεβάσουμε» και να αποθηκεύσουμε σε ένα σύννεφο τα στοιχεία και δικαιολογητικά που έχει ο υπάλληλος στον προσωπικό του φάκελο, ώστε να γίνει εύκολα διαχειρίσιμος από άλλες ηλεκτρονικές εφαρμογές. Η ψηφιοποίηση του έγχαρτου υλικού των προσωπικών φακέλων των υπαλλήλων είναι τεχνολογική εξέλιξη του web 2. Στην εποχή της τεχνολογίας blockchain το ζητούμενο είναι να αναδειχθεί η πολύπλευρη προσωπικότητα των υπαλλήλων. Με την πρωτοκαθεδρία των επιλογών των στοιχείων αυτών από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο- υπάλληλο. Ο υπάλληλος είναι αυτός που είναι υπεύθυνος των στοιχείων του προσωπικού του φακέλου και όχι η Διεύθυνση Διοίκησης/ Προσωπικού του εκάστοτε φορέα.

Με το τρόπο αυτό, το block είναι διαχειρίσιμο μόνο από αυτόν που είναι άμεσα ενδιαφερόμενος για την εικόνα του: τον κάτοχό του. Η πληρότητα των απαραίτητων από το νόμο στοιχείων μπορεί να ανατεθεί στη Διεύθυνση

Διοίκησης του εκάστοτε φορέα, αλλά ποιος είναι ο λόγος αυτή η υποχρέωση να φτάσει μέχρι του σημείου ο υπάλληλος να άγεται και να φέρεται από τις ενέργειες μιας άλλης υπηρεσίας για θέματα που είναι προσωπικά του επιτεύγματα;

Με το τρόπο αυτό αντιστρέφεται αποφασιστικά και ριζοσπαστικά ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζεται ο υπάλληλος στις εργασιακές του σχέσεις και πολιτικές. Δεν «αντικειμενικοποιείται» για να μπορεί εύκολα να υποστεί την όποια σύγκριση με άλλον «αντικειμενοποιημένο» συνάδελφο, αλλά αναλαμβάνει να προσδιορίσει και να διαμορφώσει την εργασιακή του προσωπικότητά με τα στοιχεία που αυτός θεωρεί ότι τον αντιπροσωπεύουν. Έτσι, η συνέντευξη ως μέθοδος επιλογής του κατάλληλου σε μια θέση, τίθεται σε νέες βάσεις, στο μέτρο που το υποκείμενο της συνέντευξης θα έχει ήδη διαμορφώσει μια αυτό-εικόνα, με την καταχώριση στο block του των εθελοντικών του δράσεων και συμμετοχών σε κοινωνικές δράσεις, στην έκθεση έργων ζωγραφικής ή έκδοσης λογοτεχνικών βιβλίων κ.ά. Δεν αποτελεί καινοτομία η ηλεκτρονική πρόσβαση και διασυνδεσιμότητα στοιχείων του υπηρεσιακού φακέλου. Καινοτομία αποτελεί ο υπάλληλος και τα ενδιαφέροντά του να βρίσκονται στο

επίκεντρο των πολιτικών διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού.

ii. Το εκάστοτε προσωπικό block του υπαλλήλου θα το διαχειρίζεται μια πολιτική για τη διοίκηση των εργαζομένων. Το ζητούμενο εδώ είναι η δυνατότητα η κάθε πολιτική που θα χρησιμοποιεί στοιχεία από το ίδιο block του υπαλλήλου να αποτελεί μια αυτόνομη διακυβέρνηση της εκάστοτε πολιτικής. Η δυνατότητα διασύνδεσης της κάθε εφαρμογής με κοινά στοιχεία που χρησιμοποιούν αποτελεί χαρακτηριστικά του web 2. Το ενδιαφέρον εδώ είναι οι εφαρμογές να είναι από μόνες του εξελιγμένες, ώστε να επεξεργάζονται τα πολύπλευρα στοιχεία των υπαλλήλων για να μην αντικειμενοποιούν τον υπάλληλο χάριν της εκάστοτε πολιτικής, αλλά ο υπάλληλος να «διακυβερνά» την προσωπικότητά του, με αποτέλεσμα την «αυτόνομη διακυβέρνηση της εκάστοτε πολιτικής». Έτσι, για παράδειγμα, στην άσκηση της πολιτικής κρίσεων προϊσταμένων η διοίκηση του προσωπικού δεν θα παραμένει σε ένα πρώτο επίπεδο βαθμολόγησης – μεταξύ άλλων- των πτυχίων και των ετών της εργασιακής εξέλιξης, αλλά, στηριζόμενο στα προσωπικά ενδιαφέροντα των

πρ ΟΤΑ ση

υπαλλήλων, θα επιλέγει ανάλογα με τις θέσεις, αυτούς που έχουν τα αντίστοιχα ενδιαφέροντα.

Όμως, όλα αυτά δεν θα πρέπει να προσπαθήσουμε να τα αλλάξουμε, σκεπτόμενοι έξω από το συνηθισμένο πλαίσιο που επιζητά την ψηφιοποίηση των πάντων, χωρίς να επανατοποθετεί τα πράγματα σε μια νέα σειρά. Η νέα οπτική είναι, ο κάθε υπάλληλος να σταδιοδρομεί σε θέσεις που αποτελούν αντικείμενο των προσδοκιών του και των ενδιαφερόντων του. Έτσι θα έχει και αντίκρισμα οι υπάλληλοι να αναπτύσσουν όλε τις πλευρές της προσωπικότητάς τους, καθώς το αποτέλεσμα θα είναι η καλλιέργεια των ικανοτήτων και από τις θέσεις ευθύνης, ως αναγνώριση της προσφοράς τους.

Επίλογος

Η παρούσα μελέτη αποτελεί την προσπάθεια χαρτογράφησης της συμμετοχής της τεχνολογίας blockchain στην αλλαγή του τρόπου με τον οποίο δομείται, σήμερα, η συζήτηση για τη διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, ειδικά στο δημόσιο τομέα στην Ελλάδα. Οι νέες τεχνολογίες του web 3 μας παρέχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουμε και να πετύχουμε την εφαρμογή πολιτικών, οι

Decentralized Autonomous Governance- Employee Oriented Management

οποίες έχουν στο επίκεντρό τους τον άνθρωπο, ως μια ολόπλευρη και ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Ακόμα και για τα στενά όρια της αξιολόγησής τους, για τη διοίκηση οργανικών μονάδων. Η προσπάθεια αυτή για να είναι επιτυχής θα πρέπει να αναδείξει όλους τους προβληματισμούς και τις δυσκολίες που μια τέτοιου μεγέθους αλλαγή μπορεί να αντιμετωπίσει, ώστε οι απαντήσεις που θα δοθούν να είναι επαρκείς, εφαρμόσιμες και βιώσιμες.

Ευελπιστούμε ότι η μελέτη θέτει τους προβληματισμούς και προτείνει λύσεις σε αυτούς. Ίσως η θεωρία του Decentralized Autonomous Governance- Employee Oriented Management είναι ακόμα στην αρχή της διαμόρφωσής της, αλλά το πλαίσιο της συζήτησης και οι όροι εφαρμογής της νέας πολιτικής έχουν τεθεί επί τάπητος.

Βιβλιογραφία

Θεοδωράκης Ν, και Καλογεράκης Γ. (2019): Blockchain: εφαρμογές, προοπτικές και προκλήσεις για το ελληνικό νομικό σύστημα, ιδίως οι εφαρμογές του στις έννομες σχέσεις ιδιωτικού δικαίου, Δίκαιο Μέσω Ενημέρωσης & Επικοινωνίας, τχ. 1.

Κατωπόδη Ελένη (2022): Blockchain και Προσωπικά Δεδομένα: Ρήγματα στην Τεχνολογική ουδετερότητα του Κανονισμού ΕΚ 679/ 2016 (ΓΚΠΔ)

Artzt M., Richter, T. (2020): Handbook of Blockchain Law

European Parliamentary Research Service: Blockchain and the General Data Protection Regulation: Can distributed Ledgers be squared with European data protection law?

Bacon, J. et al (2018): Blockchain Demystified: A technical and legal introduction to distributed and centralized ledgers, Richmond Journal of Law and Technology, 25/ 2018

Azati (2019). How much does it cost to develop blockchain in 2018, [online]

Azati.com. Accessible:

<https://azati.com/how-much-does-it-cost-to-blockchain/>

Berryhill, J., Bourgerly, T. and Hanson, A.

(2018). Blockchains Unchained:

Blockchain technology and its use in the public sector, OECD Working Papers on Public Governance, No. 28. [online] Paris:

OECD Publishing, p.7. Accessible:

<https://oecd-opsi.org/wp-content/uploads/2018/06/Blockchains-Unchained-Guide.pdf>

Chandler, D. (2014). Beyond neoliberalism: resilience, the new art of governing complexity. *Resilience* 2, 47–63. doi: 10.1080/21693293.2013.878544

Blockchain For Good (n.d.). Humanising the Blockchain, [online] Blockchain For Good, pp.3-5. Accessible: <https://static1.squarespace.com/static/584b0a4b37c5812f78aa6669/t/5851803a5016e172dab2b897/1481736252705/The+Blockchain+For+Good+Manifesto.pdf>

Isin, E., and Ruppert, E. (2015). *Being Digital Citizens*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield International.

Uitermark, J. (2015). Longing for wikipotopia: the study and politics of self-organisation. *Urban Stud.* 52, 2301–2312. doi: 10.1177/0042098015577334

Zambrano, R., Young, A. and Verhulst, S. (2018). Case Study: Connecting Refugees to Aid through Blockchain- Enabled ID Management: World Food Programme's Building Blocks, [online] GOV LAB, p.5. Accessible: <https://blockchan.ge/blockchange-resource-provision.pdf>

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

A. Δημοτικές Εκλογές, ΣτΕ 1071/ 2020

B. Σύμπραξη πιστοποιημένων επαγγελματιών στη διαδικασία απονομής συνταξιοδοτικών παροχών, ΣτΕ ολ 750/ 2023

Α. Δημοτικές Εκλογές

ΣτΕ 1071/ 2020

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Δημοτικές εκλογές. Περίπτωση αποστέρησης πολιτικών δικαιωμάτων υποψηφίου δημάρχου κατά τον χρόνο διενέργειας των δημοτικών εκλογών. Αν κατά τον χρόνο που εκτελείται η ποινή της αποστέρησης, αρχής γενομένης, από το αμετάκλητο της καταδικαστικής απόφασης, μεσολαβήσει η διενέργεια δημοτικών εκλογών, ο τελών σε καθεστώς αποστέρησης των πολιτικών του δικαιωμάτων δεν μπορεί να ανακηρυχθεί υποψήφιος συνεπώς, η δήλωση υποψηφιότητάς του απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Εφαρμογή αρχής του ευμενέστερου μεταγενέστερου ποινικού νόμου. Τόσο κατά τον χρόνο έκδοσης αποφάσεων του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, που έχουν τον χαρακτήρα διοικητικών πράξεων, όσο και κατά τον κρίσιμο, ως προς τα πολιτικά δικαιώματα του αναιρεσεύοντος, χρόνο διενέργειας των δημοτικών εκλογών, δεν είχε τεθεί σε ισχύ ο νέος Ποινικός Κώδικας, με τις διατάξεις του οποίου καταργήθηκε η παρεπόμενη ποινή της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων και συνεπώς, κατά την ημερομηνία διεξαγωγής των δημοτικών εκλογών ο

αναιρεσειών εξακολουθούσε να τελεί σε καθεστώς αποστέρησης των πολιτικών του δικαιωμάτων. Απορρίπτει αίτηση αναίρεσης.

2.Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η αναίρεση της 456/2019 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου ... με την οποία απορρίφθηκε ένσταση του αναιρεσειόντος, επικεφαλής του συνδυασμού «..» και προταθέντος ως υποψήφιος δημάρχου ... νομού ... κατά τις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019, κατά: α) της 19/11.5.2019 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ..., με την οποία ανακηρύχθηκαν οι υποψήφιοι συνδυασμοί για τις δημοτικές εκλογές στον Δήμο .., κρίθηκε όμως απαράδεκτη η δήλωση υποψηφιότητας του αναιρεσειόντος, επικεφαλής του ως άνω συνδυασμού, καθώς και η δήλωση υποψηφιότητας του συνόλου του εν λόγω συνδυασμού, β) της 25/20.5.2019 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ..., με την οποία απορρίφθηκε η από 16.5.2019 αίτηση θεραπείας του αναιρεσειόντος κατά της 19/11.5.2019 απόφασης, γ) των .../30.5.2019 πρακτικών εκλογής και του επισυναπτόμενου πίνακα αποτελεσμάτων των συνδυασμών και των υποψηφίων των συνδυασμών των δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

στον Δήμο .. και δ) της 29/14.6.2019 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ..., με την οποία επικυρώθηκε το αποτέλεσμα των εκλογών στον ως άνω Δήμο και ανακηρύχθηκαν, επιτυχών ο συνδυασμός «...» με επικεφαλής τον πρώτο αναιρεσίβλητο και ήδη δήμαρχο ..., επιλαχών ο συνδυασμός «...», με επικεφαλής τον δεύτερο αναιρεσίβλητο ..., καθώς και οι τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι, οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι των κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων με τους αναπληρωματικούς τους.

3. Επειδή, στο άρθρο 51 παρ. 3 εδαφ. β' του Συντάγματος ορίζεται ότι "Ο νόμος δεν μπορεί να περιορίσει το εκλογικό δικαίωμα παρά μόνο ... ως συνέπεια αμετάκλητης ποινικής καταδίκης για ορισμένα εγκλήματα". Περαιτέρω, ο ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον ν. 4555/2018 (Α' 133), ορίζει στο άρθρο 10 ότι "1. Δικαίωμα να εκλέγουν τις δημοτικές και κοινοτικές αρχές έχουν όλοι οι δημότες του δήμου. ... 2. ... 4. Οι περιπτώσεις στέρησης του εκλογικού δικαιώματος που προβλέπει η νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών

πρ ΟΤΑ ση

ισχύουν και για την εκλογή των δημοτικών αρχών", στο άρθρο 13 παρ. 1 ότι "Δήμαρχος μπορεί να εκλεγεί: α) ο δημότης που έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών", στο άρθρο 18 ότι "1. Η εκλογή του δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων γίνεται κατά συνδυασμούς. ... 2. ... 4. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφει ο επικεφαλής του. Στη δήλωση του συνδυασμού αναγράφονται κατά σειρά: α) ... β) Το επώνυμο, το κύριο όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου δημάρχου, με την αντίστοιχη ένδειξη, η οποία τίθεται είτε δίπλα είτε κάτω από το όνομα του υποψήφιου δημάρχου. ... 5. Στη δήλωση επισυνάπτονται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού: α) ... β) Υπεύθυνη δήλωση του υποψήφιου ότι αποδέχεται την υποψηφιότητα για το συγκεκριμένο αξίωμα και στη συγκεκριμένη εκλογική περιφέρεια και ότι δεν έχει στερηθεί κανένα πολιτικό του δικαίωμα ή ότι έληξε η πρόσκαιρη αποστέρηση των δικαιωμάτων αυτών ή θα έχει λήξει την ημέρα της εκλογής, ... 8. Αν με τη δήλωση του συνδυασμού δεν προσκομίζονται τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5 δικαιολογητικά για κάποιον υποψήφιο, ο υποψήφιος αυτός δεν ανακηρύσσεται. ... 9. Αν η δήλωση του συνδυασμού δεν περιλαμβάνει τα

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

ελάχιστα στοιχεία της παραγράφου 4 του παρόντος ... η δήλωση είναι απαράδεκτη". Εξάλλου, στο άρθρο 5 του π.δ. 26/2012 "Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών" (Α' 57) ορίζεται ότι "Στερούνται του δικαιώματος του εκλέγειν: α) ... β) Όσοι στερήθηκαν το δικαίωμα αυτό, λόγω αμετάκλητης ποινικής καταδίκης, σε κάποιο από τα εγκλήματα που ορίζονται από τον ποινικό και στρατιωτικό ποινικό κώδικα, για όσο χρόνο διαρκεί αυτή η στέρηση".

4. Επειδή, περαιτέρω, ο Ποινικός Κώδικας (π.δ. 283/1985, Α' 106), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, όριζε στο άρθρο 61 ("Αποστέρηση σε περίπτωση καταδίκης σε φυλάκιση") ότι "Όταν ο δράστης καταδικάζεται σε φυλάκιση, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που προβλέπει ειδικά ο νόμος, επιβάλλεται και αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων για ένα έως πέντε έτη, αν: α) η ποινή που επιβλήθηκε είναι τουλάχιστον ενός έτους και β) η πράξη που έχει τελεσθεί, φανερώνει από τα αίτια, το είδος, τον τρόπο εκτέλεσής της και όλες τις άλλες περιστάσεις ηθική διαστροφή του χαρακτήρα του δράστη ...", στο άρθρο 63 ("Αποτέλεσμα της αποστέρησης") ότι "Η αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων έχει ως συνέπεια ότι εκείνος που καταδικάστηκε: 1) ... 3) δεν μπορεί ... να ψηφίζει και να εκλέγεται
πρ ΟΤΑ ση

στις πολιτικές, δημοτικές ή κοινοτικές εκλογές ..." και στο άρθρο 65 ("Υπολογισμός της διάρκειας της αποστέρησης") ότι "1. Το αποτέλεσμα της ολικής ή μερικής αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων αρχίζει μόλις η απόφαση γίνει αμετάκλητη. Η διάρκειά της υπολογίζεται από την επόμενη της ημέρας κατά την οποία συμπληρώθηκε η έκτιση ή παραγράφηκε ή χαρίστηκε η στερητική της ελευθερίας ποινή, μαζί με την οποία είχε επιβληθεί η αποστέρηση". Εξάλλου, με τις διατάξεις του νέου Ποινικού Κώδικα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4619/2019 (Α' 95/11.6.2019, διορθ. σφαλμ. Α' 122/16.7.2019) και άρχισε να ισχύει από 1.7.2019, σύμφωνα με τα άρθρα 460 και 461 αυτού (βλ. συναφώς και το άρθρο δεύτερο του ν. 4619/2019), καταργήθηκε ως ποινή η αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων. Τέλος, σύμφωνα το άρθρο 546 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ. 258/1986, Α' 121) "1. Η καταδικαστική απόφαση ... εκτελείται μόλις γίνει αμετάκλητη, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά σε ειδικές περιπτώσεις. 2. Αμετάκλητη είναι η απόφαση κατά της οποίας δεν επιτρέπεται ένδικο μέσο ή δεν ασκήθηκε μέσα στη νόμιμη προθεσμία το επιτρεπόμενο ένδικο μέσο ή δεν ασκήθηκε εμπρόθεσμα και απορρίφθηκε".

5. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985) προκύπτει ότι τα έννομα αποτελέσματα της ποινής της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων και η αναστολή του δικαιώματος του εκλέγεσθαι του καταδικασθέντος, επέρχονται από την ημερομηνία που θα καταστεί αμετάκλητη η καταδικαστική απόφαση με την οποία η αποστέρηση επιβάλλεται ως παρεπόμενη ποινή (βλ. συναφώς την αιτιολογική έκθεση του Σχεδίου ΠΚ έτους 1933, άρθρο 54). Κατά την έννοια δε των διατάξεων αυτών, σε συνδυασμό με τις προαναφερθείσες διατάξεις του ν. 3852/2010, αν κατά τον χρόνο που εκτελείται η ποινή της αποστέρησης, αρχής γενομένης, όπως προεκτέθηκε, από το αμετάκλητο της καταδικαστικής απόφασης, μεσολαβήσει η διενέργεια δημοτικών εκλογών, ο τελών σε καθεστώς αποστέρησης των πολιτικών του δικαιωμάτων δεν μπορεί να ανακηρυχθεί υποψήφιος συνεπώς, η δήλωση υποψηφιότητάς του απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

6. Επειδή, από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την 61-62- 63/16.1.2018 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου ..., ο αναιρεσείων καταδικάστηκε για ηθική αυτουργία σε απιστία στην υπηρεσία με ελάττωση της δημοτικής παρουσίας ιδιαίτερα μεγάλης

αξίας σε συνολική ποινή φυλάκισης δεκαοκτώ (18) μηνών, η οποία μετατράπηκε σε χρηματική και του χορηγήθηκε προθεσμία δύο (2) ετών για την καταβολή του ποσού της μετατροπής, αρχής γενομένης από τον Μάρτιο του 2018, ενώ του επιβλήθηκε, επιπρόσθετα, αποστέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων για ένα (1) έτος. Κατά της ανωτέρω απόφασης ο αναιρεσείων άσκησε αίτηση αναιρέσεως, η οποία απορρίφθηκε με την 1180/16.7.2018 απόφαση του Αρείου Πάγου ως ανυποστήρικτη. Ακολούθως, ενόψει των δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019, ο αναιρεσείων υπέβαλε την από 5.5.2019 δήλωση κατάρτισης συνδυασμού με το όνομα «...», με την οποία προτάθηκε ως υποψήφιος δήμαρχος ... ο ίδιος, επικεφαλής του ανωτέρω συνδυασμού. Ο αναιρεσείων δήλωσε προς το Πολυμελές Πρωτοδικείο ..., δυνάμει της από 5.5.2019 υπεύθυνης δήλωσης, μεταξύ άλλων, ότι από τις 17 Ιανουαρίου 2019 είχε λήξει η πρόσκαιρη αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων του. Με την 19/11.5.2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, εκδοθείσα κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, κρίθηκε απαράδεκτη η δήλωση υποψηφιότητας του αναιρεσείωντος και, κατ' ακολουθίαν τούτου, η δήλωση υποψηφιότητας του ως άνω συνδυασμού στο σύνολό του, με

αποτέλεσμα ο συνδυασμός αυτός να μην ανακηρυχθεί υποψήφιος για τις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019. Και τούτο διότι, κατά τα διαλαμβανόμενα στην απόφαση αυτή, αναληθώς δήλωσε ο αναιρεσείων ότι η πρόσκαιρη αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων του έληξε την 17η Ιανουαρίου 2019, αφού το αποτέλεσμα της αποστέρησης αυτών άρχισε από τις 16.7.2018, οπότε κατέστη αμετάκλητη η 61- 62-63/16.1.2018 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου .. και, συνεπώς, μέχρι την 26η.5.2019 δεν θα έχει παρέλθει η διάρκεια της αποστέρησης. Κατά της απόφασης αυτής ο αναιρεσείων και οι λοιποί υποψήφιοι του συνδυασμού «...» άσκησαν την από 16.5.2019 αίτηση θεραπείας, με αίτημα τη μεταρρύθμισή της και την ανακήρυξη, αφενός, του ιδίου ως υποψήφιου δημάρχου, αφετέρου, της «Δυναμικής Πρωτοβουλίας» ως υποψήφιου συνδυασμού για τις δημοτικές εκλογές της 26ης Μαΐου 2019. Εξάλλου, πέραν των λόγων που προέβαλαν με την αίτηση θεραπείας, προέβαλαν περαιτέρω ότι, με την 293-294/11.4.2019 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων ... συγχωνεύθηκαν οι ποινές φυλάκισης που είχαν επιβληθεί στον αναιρεσείωντα με τρεις καταδικαστικές αποφάσεις, μεταξύ των οποίων και η προαναφερθείσα 61- 62-63/2018 πρ ΟΤΑ ση

απόφαση του Τριμελούς Εφετείου .., μετατράπηκαν αυτές σε συνολική ποινή φυλάκισης σαράντα ενός (41) ετών και έξι (6) μηνών, με εκπιέα ποινή δέκα (10) έτη, η οποία μετατράπηκε τελικά σε χρηματική και χορηγήθηκε στον αναιρεσείωντα προθεσμία τριών ετών για την καταβολή της συγχωνευθείσας ποινής σε τριάντα έξι (36) μηνιαίες δόσεις, της πρώτης δόσης καταβλητέας την 1η Ιουνίου 2019. Η ως άνω αίτηση θεραπείας απορρίφθηκε με την 25/20.5.2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Κατόπιν τούτων, στις εκλογές της 26ης Μαΐου 2019 για την ανάδειξη δημοτικών αρχών στον Δήμο ... έλαβαν μέρος: α) ο συνδυασμός «...» με υποψήφιο δήμαρχο τον ..., ο οποίος έλαβε 5.254 ψήφους, ήτοι ποσοστό 76,85% επί του συνόλου και β) ο συνδυασμός «...», με υποψήφιο δήμαρχο τον ..., ο οποίος έλαβε 1.583 ψήφους, ήτοι ποσοστό 23,15% επί του συνόλου. Με βάση τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, με την 10/30.5.2019 πράξη της Προέδρου Πρωτοδικών ... καταρτίστηκε ο πίνακας των αποτελεσμάτων των εκλογών στον εν λόγω Δήμο. Τέλος, με την 29/14.6.2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ... επικυρώθηκε το αποτέλεσμα των δημοτικών εκλογών στον Δήμο ..., δεδομένου δε ότι ο πρώτος συνδυασμός έλαβε ποσοστό ανώτερο του 50% επί του συνόλου των εγκύρων ψηφοδελτίων, με ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

αποτέλεσμα να μην είναι αναγκαία η επανάληψη της ψηφοφορίας στις 2.6.2019, ανακηρύχθηκαν, περαιτέρω, ο επιτυχών καθώς και ο επιλαχών συνδυασμός, ο εκλεγείς δήμαρχος, οι τακτικοί και αναπληρωματικοί δημοτικοί σύμβουλοι, οι τακτικοί και αναπληρωματικοί σύμβουλοι των κοινοτήτων και οι εκπρόσωποι των τοπικών κοινοτήτων με τους αναπληρωματικούς τους. Κατά των 19/11.5.2019, 25/20.5.2019 και 29/14.6.2019 αποφάσεων του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, καθώς και των 10/30.5.2019 πρακτικών εκλογής, ο αναιρεσείων άσκησε την από 19.6.2019 ένσταση ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου ..., ζητώντας την ακύρωση αυτών, την ανακήρυξη του συνδυασμού «...» στο σύνολό του ως υποψηφίου με τον ίδιο ως υποψήφιο δήμαρχο, καθώς και την επανάληψη των εκλογών της 26ης Μαΐου 2019 με τη συμμετοχή και του εν λόγω συνδυασμού. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο, αφού έκανε δεκτό ότι μόνη παραδεκτός προσβαλλόμενη με την ένσταση είναι η 29/14.6.2019 απόφαση περί επικύρωσης του αποτελέσματος των πιο πάνω εκλογών και ανακήρυξης των επιτυχόντων, καθώς και ότι με την ένσταση αυτή εξετάζονται τυχόν πλημμέλειες των λοιπών πράξεων της εκλογικής διαδικασίας, έκρινε στη

πρ ΟΤΑ ση

συνέχεια ότι ο λόγος της ένστασης περί κατάργησης της παρεπόμενης ποινής της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων από τον νέο Ποινικό Κώδικα (ν. 4619/2019), ανεξαρτήτως αν προβαλλόταν παραδεκτός το πρώτον με το υπόμνημα του ενιστάμενου-αναιρεσείοντος, ήταν απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο διότι, κατά το δικάσαν, η νομιμότητα της διοικητικής πράξης, όταν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, κρίνεται βάσει του νομοθετικού καθεστώτος που ισχύει κατά το χρόνο έκδοσής της, κρίσιμο δε χρονικό σημείο κατά το οποίο κρίνεται το παραδεκτό της δήλωσης κατάρτισης του συνδυασμού είναι το σημείο έκδοσης της απόφασης ανακήρυξης από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο. Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλόμενη, η 19/11.5.2019 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ... εκδόθηκε στις 11.5.2019, ενώ η 25/20.5.2019 απόφαση του ίδιου δικαστηρίου στις 20.5.2019, δηλαδή αμφότερες πριν από την έναρξη ισχύος του νέου Ποινικού Κώδικα την 1η.7.2019. Ως εκ τούτου, κρίθηκε ότι οι ως άνω πράξεις ορθά και νόμιμα εφάρμοσαν τη διάταξη του άρθρου 65 παρ. 1 του ΠΚ προ της κατάργησης της με τον νέο Ποινικό Κώδικα. Περαιτέρω, με την ένστασή του ο αναιρεσείων-ενιστάμενος επικαλέστηκε εσφαλμένη ερμηνεία και

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

εφαρμογή από το Πολυμελές Πρωτοδικείο του άρθρου 65 παρ. 1 του ΠΚ διότι, ως ημερομηνία έναρξης υπολογισμού της ποινής της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων που του επιβλήθηκε, έπρεπε, κατ' αυτόν, να θεωρηθεί η 1η Ιουνίου 2022, ημερομηνία κατά την οποία θα έχει ολοκληρωθεί η αποπληρωμή, ήτοι η απότιση της -μετατραπέϊσας σε χρηματική- κύριας ποινής. Επομένως, κατά τους ισχυρισμούς του αναιρεσειόντος, μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία και δη κατά την ημερομηνία διεξαγωγής των δημοτικών εκλογών στις 26.5.2019, ο ίδιος απολάμβανε πλήρη πολιτικά δικαιώματα. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο έκανε δεκτό ότι, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 65 του ΠΚ, σε περίπτωση έκτισης της ποινής, το αποτέλεσμα της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων αρχίζει μόλις η απόφαση γίνει αμετάκλητη, πλην, η διάρκειά της υπολογίζεται από την επόμενη της ημέρας κατά την οποία συμπληρώθηκε η έκτιση της στερητικής της ελευθερίας ποινής, μαζί με την οποία είχε επιβληθεί η αποστέρηση. Σε περίπτωση δε μετατροπής της ποινής σε χρηματική, κατ' άρθρο 82 του ΠΚ, η διάρκεια της αποστέρησης που ορίστηκε με την απόφαση υπολογίζεται μεν από την επόμενη της απότισης της χρηματικής ποινής, ήτοι από την επόμενη

ημέρα της πληρωμής αυτής, τα αποτελέσματα όμως αυτής, έχουν ήδη αρχίσει από το αμετάκλητο της απόφασης, με την οποία επιβλήθηκε η παρεπόμενη ποινή της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων. Ακολουθώντας, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκε ο ανωτέρω λόγος με την αιτιολογία ότι, εν προκειμένω, η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων του ενιστάμενου-αναιρεσειόντος άρχισε από 16.7.2018, ημερομηνία δημοσίευσης της 1180/16.7.2018 απόφασης του Αρείου Πάγου, με την οποία κατέστη αμετάκλητη η 61-62-63/2018 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου ..., με την οποία είχε επιβληθεί σε βάρος του η παρεπόμενη ποινή της αποστέρησης των πολιτικών του δικαιωμάτων για ένα (1) έτος. Η αποστέρηση δε αυτή διαρκεί καθ' όλο το χρονικό διάστημα από το αμετάκλητο της εν λόγω απόφασης μέχρι την απότιση της επιβληθείσας ποινής, ήτοι μέχρι την πληρωμή αυτής, και για ένα (1) έτος μετά από αυτήν (απότιση της ποινής). Δηλαδή, κατά τα κριθέντα, στην ένδικη περίπτωση, η αποστέρηση διαρκεί καθ' όλο το χρονικό διάστημα από το αμετάκλητο της εφετειακής απόφασης μέχρι την 1η.6.2022, ημερομηνία λήξης της τριετούς προθεσμίας καταβολής του ποσού της ήδη συγχωνευθείσας ποινής και για ένα έτος μετά από την απότιση της ποινής,

ήτοι μέχρι την 1η.6.2023. Επομένως, κατά τον χρόνο διενέργειας των δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019, η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων του ενιστάμενου-αναιρεσεϊόντος δεν είχε λήξει, με τις σκέψεις δε αυτές το Διοικητικό Πρωτοδικείο απέρριψε την ένσταση στο σύνολό της.

7. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση άγεται ενώπιον του Δικαστηρίου διαφορά που δεν έχει χρηματικό αντικείμενο. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι, κατά την έννοια των άρθρων 63 και 65 του ΠΚ, η αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων αρχίζει να ισχύει ως παρεπόμενη ποινή μετά την έκτιση της κύριας ποινής και για όσο διάστημα ορίζει η απόφαση που την επιβάλλει, διατηρουμένων των δικαιωμάτων αυτών για το διάστημα από το αμετάκλητο της καταδικαστικής απόφασης έως την έκτιση της ποινής. Συνεπώς, κατά τα προβαλλόμενα, εσφαλμένα έκρινε το δικάσαν δικαστήριο ότι η πρόσκαιρη αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων του αναιρεσεϊόντος άρχισε από 16.7.2018 και ότι θα διαρκέσει καθ' όλο το χρονικό διάστημα μέχρι την απότιση της επιβληθείσας ποινής, δηλαδή μέχρι την πληρωμή της χρηματικής ποινής (1.6.2022), καθώς και για ένα έτος μετά από αυτήν, έως την 1η.6.2023. Τούτο διότι, η ερμηνεία αυτή οδηγεί στην

πρ.ΟΤΑ.ση

επιβολή παρεπόμενης ποινής για πολύ μεγαλύτερο διάστημα από όσο ορίζεται στην απόφαση που την επιβάλλει, εν προκειμένω δε σε επιβολή παρεπόμενης ποινής όχι ενός, αλλά τριών ετών, κατά παράβαση του άρθρου 65 παρ. 1 του ΠΚ. Προβάλλεται δε ότι επί του νομικού αυτού ζητήματος περί την έννοια των άρθρων 63 και 65 του ΠΚ δεν υπάρχει νομολογία του Δικαστηρίου. Ο λόγος αυτός προβάλλεται μεν παραδεκτώς κατά την παρ. 3 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), όπως ισχύει, πρέπει όμως να απορριφθεί ως αβάσιμος. Τούτο διότι, όπως εκτέθηκε στην πέμπτη σκέψη, τα έννομα αποτελέσματα της ποινής της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων επέρχονται ήδη από το αμετάκλητο της καταδικαστικής απόφασης, με την οποία η αποστέρηση επιβάλλεται ως παρεπόμενη της κύριας ποινής. Στην προκειμένη δε περίπτωση, τα έννομα αποτελέσματα της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων του αναιρεσεϊόντος επήλθαν ήδη από 16.7.2018, ημερομηνία κατά την οποία κατέστη αμετάκλητη η 61-62-63/2018 απόφαση του Εφετείου ... με την οποία επιβλήθηκε σε βάρος του η ποινή της αποστέρησης για ένα έτος. Συνεπώς ορθά και με νόμιμη αιτιολογία το Διοικητικό Πρωτοδικείο έκρινε ότι κατά τον χρόνο διενέργειας των δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019 η

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

αποστέρηση αυτή δεν είχε λήξει και ότι ο αναιρεσείων δεν μπορούσε, για τον λόγο αυτόν, να ανακηρυχθεί υποψήφιος δήμαρχος. Απορριπτέος, εξάλλου, προεχόντως ως αλυσιτελής, είναι και ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι τόσο τα έννομα αποτελέσματα όσο και η διάρκεια της ποινής της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων υπολογίζονται με έναρξη το αμετάκλητο της καταδικαστικής απόφασης (εν προκειμένω από 16.7.2018) και για τον οριζόμενο στην απόφαση χρόνο (εν προκειμένω για ένα έτος, ήτοι έως 16.7.2019). Τούτο δε διότι, και υπό την υποστηριζόμενη από τον αναιρεσείοντα εκδοχή, ο ίδιος θα στερείτο, ούτως ή άλλως, τα εκλογικά του δικαιώματα κατά τον κρίσιμο χρόνο διενέργειας των δημοτικών εκλογών της 26ης Μαΐου 2019.

8. Επειδή, περαιτέρω, κρίσιμο χρονικό σημείο κατά το οποίο κρίνεται η συνδρομή ή μη κωλυμάτων εκλογιμότητας είναι η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ανακήρυξης των υποψηφίων για τις δημοτικές εκλογές από το αρμόδιο πολιτικό δικαστήριο (ΣΤΕ 611/2020, 2225, 1534/2007, 1557/2004 7μ., πρβλ ΣΤΕ 3226/2015 7μ.), τα πολιτικά όμως δικαιώματα, για την απόδειξη της συνδρομής των οποίων στα πρόσωπα των υποψηφίων προσκομίζονται οι κατά πρ.ΟΤΑ ση

νόμον υπεύθυνες δηλώσεις, αρκεί να τα έχουν οι υποψήφιοι κατά τον χρόνο των εκλογών (ΣΤΕ 2834/2003). Εξάλλου, η ανακήρυξη των συνδυασμών των υποψηφίων δημάρχων, δημοτικών συμβούλων κ.λπ. από δικαστικό όργανο (πολιτικό δικαστήριο) είναι πράξη με την οποία ασκείται πράγματι διοικητική λειτουργία υπό τον τύπο δικαστικής απόφασης (ΣΤΕ 3745/2014, 3189/2003, 2715/2000 κ.ά.).

9. Επειδή, με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι έσφαλε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ως προς τη μη εφαρμογή των διατάξεων του νέου Ποινικού Κώδικα, επικαλείται δε ο αναιρεσείων την αρχή της εφαρμογής του ευμενέστερου μεταγενέστερου ποινικού νόμου, η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο και προβάλλει ότι, μετά την απόφαση του νομοθέτη να καταργηθεί η παρεπόμενη ποινή της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων, δεν δύναται πλέον να γίνει λόγος για έκτιση της εν λόγω ποινής, η οποία πρέπει να θεωρηθεί ως αυτοδικαίως και αναδρομικώς καταργηθείσα. Περαιτέρω, σε σχέση με το παραδεκτό του ανωτέρω λόγου, από την άποψη της προβολής ισχυρισμών κατά την παρ. 3 του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989, όπως ισχύει, προβάλλεται ότι το ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

κρίσιμο νομικό ζήτημα, για το οποίο δεν υφίσταται νομολογία του Δικαστηρίου, έγκειται στο αν, κατά την έννοια των άρθρων 61 έως 64 του ΠΚ, τα οποία καταργήθηκαν με τον ν. 4619/2019, καθώς και των άρθρων 7 παρ. 1 του Συντάγματος και 2 του ΠΚ, σε περίπτωση καταδίκης με παρεπόμενη ποινή την αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, δύναται πλέον να γίνεται λόγος για έκτιση της ως άνω παρεπόμενης ποινής από τον καταδικασθέντα, ή αν ο νέος Ποινικός Κώδικας καθίσταται ευμενέστερος καθώς καταργεί δυσμενή γι' αυτόν έννομα αποτελέσματα και συνέπειες.

10. Επειδή, ανεξαρτήτως αν οι ανωτέρω ισχυρισμοί αναφέρονται επακριβώς στο νομικό ζήτημα το οποίο κρίθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το οποίο συνίσταται στο αν κατά τον χρόνο έκδοσης των 19/11.5.2019 και 25/20.5.2019 αποφάσεων του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ... είχε τεθεί σε ισχύ και ήταν εφαρμοστέος ο ν. 4619/2019 (νέος ΠΚ), ο ανωτέρω λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμος. Τούτο διότι, τόσο κατά τον χρόνο έκδοσης των εν λόγω αποφάσεων του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, που έχουν τον χαρακτήρα διοικητικών πράξεων, όσο και κατά τον κρίσιμο, ως προς τα πολιτικά δικαιώματα

πρ ΟΤΑ ση

του αναιρεσείοντος, χρόνο διενέργειας των δημοτικών εκλογών στις 26.5.2019, δεν είχε τεθεί σε ισχύ ο νέος Ποινικός Κώδικας, με τις διατάξεις του οποίου καταργήθηκε η παρεπόμενη ποινή της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων και ο οποίος, όπως προαναφέρθηκε, δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 11.6.2019 και άρχισε να ισχύει την 1η.7.2019. Συνεπώς, κατά την ως άνω ημερομηνία διεξαγωγής των δημοτικών εκλογών ο αναιρεσειών εξακολουθούσε να τελεί σε καθεστώς αποστέρησης των πολιτικών του δικαιωμάτων, όπως ορθά, αν και με εν μέρει διαφορετική αιτιολογία, έκρινε το Διοικητικό Πρωτοδικείο.

11. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στον αναιρεσειόντα τη δικαστική δαπάνη του παραστάτος αναιρεσίβλητου, η οποία ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα (460) ευρώ.

Β. Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα
ΑΠΔΠΧ 9/ 2023

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατευθυντήρια Οδηγία 1/ 2023 για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα

ΑΠΟΦΑΣΗ 9/2023

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της στις 09-02-2023, στις 16-02-2023 και στις 24-02-2023 προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Κωνσταντίνος Μενουδάκος, Πρόεδρος της Αρχής, τα τακτικά μέλη Χρήστος Καλλονιάτης, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης και ως Εισηγητές τα τακτικά μέλη Χαράλαμπος Ανθόπουλος, Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Αικατερίνη Ηλιάδου και Γρηγόριος Τσόλιας. Επίσης παρευρέθηκαν στη συνεδρίαση ύστερα από κλήση του Προέδρου, χωρίς δικαίωμα ψήφου, τα αναπληρωματικά μέλη Δημοσθένης Βουγιούκας, Γεώργιος Κόντης,

Νικόλαος Λίβος, Χρήστος Παπαθεοδώρου, Νικόλαος Φαλδαμής και Μαρία Ψάλλα. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, οι ελέγκτριες Γεωργία Παναγοπούλου, Ειδική Επιστήμονας Πληροφορικής, Χάρης Συμεωνίδου και Κυριακή Καρακάση, Ειδικές Επιστήμονες Νομικής, ως βοηθοί εισηγητών, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έχοντας υπόψη:

1) Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων - ΓΚΠΔ) και του ν. 4624/2019 (ΦΕΚ Α' 137/29.08.2019) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες

διατάξεις».

2) Το άρθρο 4 παρ. 1 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής (Απόφαση 9/2022, ΦΕΚ 879/Β/25-2-2022, όπως τροποποιήθηκε με την Απόφαση 13/2022, ΦΕΚ 1245/Β/17-03-2022 και ισχύει).

3) Τις Κατευθυντήριες Γραμμές 1/2019 της Αρχής σχετικά με την Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα.

4) Τις υπ' αρ. 1343-5/2022 αποφάσεις του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις οποίες έγιναν δεκτά τα εξής: «[...] Για τον περιορισμό της, αναγκαίας για τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, επικοινωνίας του υποψηφίου βουλευτή κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου με τους εκλογείς της περιφέρειας στην οποία θέτει υποψηφιότητα, απαιτείται ειδική ρύθμιση. Τέτοια ειδική ρύθμιση δεν μπορεί να θεωρηθεί το άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 3471/2006, το οποίο εφαρμόσθηκε αποκλειστικά από την προσβαλλόμενη απόφαση της Αρχής και το οποίο ρυθμίζει τις μη ζητηθείσες επικοινωνίες για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, μεταφέροντας την αντίστοιχη διάταξη πρ ΟΤΑ ση

του άρθρου 13 της οδηγίας 2002/58, περί αυτόκλητων κλήσεων για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης, καθώς στην περιγραφείσα στις ως άνω διατάξεις επικοινωνία δεν εμπίπτει πάντως η επικοινωνία του υποψηφίου βουλευτή κατά την προεκλογική περίοδο. Και τούτο ενόψει της ιδιαίτερης σημασίας που αποδίδεται από τις αναφερόμενες στην τέταρτη σκέψη συνταγματικές διατάξεις στην επικοινωνία αυτή. Η ερμηνεία αυτή δεν θίγει την προστασία των προσωπικών δεδομένων των εμπλεκόμενων φυσικών προσώπων, [...], δεδομένου ότι εξακολουθούν να τυγχάνουν εφαρμογής οι γενικές διατάξεις του ΓΚΠΔ, βάσει των οποίων δύναται να κριθεί η νομιμότητα κάθε επεξεργασίας».

Η Αρχή, αφού άκουσε τους εισηγητές και τις βοηθούς εισηγητών, μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 51 και 55 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (Κανονισμού 2016/679) - εφεξής ΓΚΠΔ- και του άρθρου 9 του νόμου 4624/2019 (ΦΕΚ Α' 137) προκύπτει ότι η Αρχή έχει αρμοδιότητα να εποπτεύει
ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

την εφαρμογή των διατάξεων του ΓΚΠΔ, του νόμου αυτού και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Ειδικότερα, από τις διατάξεις των άρθρων 57 παρ.1 στοιχ. α', β' και δ' του ΓΚΠΔ και 13 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του νόμου 4624/2019 προκύπτει ότι η Αρχή έχει αυτεπάγγελτη αρμοδιότητα να παρακολουθεί και να επιβάλλει την εφαρμογή των διατάξεων του ΓΚΠΔ και του νόμου 4624/2019 και να προωθεί την ευαισθητοποίηση του κοινού και των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία σχετικά με την κατανόηση των κινδύνων, των κανόνων, των εγγυήσεων και των δικαιωμάτων και σχετικά με τις υποχρεώσεις τους δυνάμει του ΓΚΠΔ κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Σε συνέχεια των ανωτέρω αναφερόμενων αποφάσεων υπ' αρ. 1343-5/2022 του Συμβουλίου της Επικρατείας υπάρχει ανάγκη αναθεώρησης των Κατευθυντήριων Γραμμών της Αρχής για την πολιτική επικοινωνία των υποψηφίων με τους εκλογείς κατά την προεκλογική περίοδο ώστε να καθοριστεί το πλαίσιο της νόμιμης επεξεργασίας

προσωπικών δεδομένων για το σκοπό αυτό με βάση τις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

3. Επειδή, το άρθρο 2 παρ. 1 του ΓΚΠΔ προβλέπει: «Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης». Αντίστοιχα, το άρθρο 2 του νόμου 4624/2019 ορίζει: «Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης από: α) δημόσιους φορείς ή β) ιδιωτικούς φορείς, εκτός και εάν η επεξεργασία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο αποκλειστικά προσωπικής ή οικιακής δραστηριότητας». Η πολιτική επικοινωνία, ως αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, εμπίπτει κατεξοχήν στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ και του

ν.4624/2019.

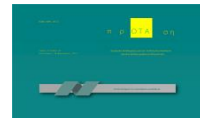
4. Επειδή, το άρθρο 5 του ΓΚΠΔ καθορίζει τις αρχές επεξεργασίας που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, ορίζεται στην παράγραφο 1 ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων: «α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα, διαφάνεια»), β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς (...)».

5. Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωσή του με τις αρχές της επεξεργασίας που καθιερώνονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5. Όπως έχει κρίνει η Αρχή¹, με τον ΓΚΠΔ υιοθετήθηκε ένα νέο μοντέλο συμμόρφωσης, κεντρικό

στοιχείο του οποίου συνιστά η αρχή της λογοδοσίας στο πλαίσιο της οποίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να σχεδιάζει, εφαρμόζει και εν γένει λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα και πολιτικές, προκειμένου η επεξεργασία των δεδομένων να είναι σύμφωνη με τις σχετικές νομοθετικές προβλέψεις. Η σημασία της εσωτερικής συμμόρφωσης του υπευθύνου επεξεργασίας στις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ αναδεικνύεται από τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 και 2 ΓΚΠΔ σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η εφαρμογή κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, στο πλαίσιο των οποίων περιλαμβάνεται η κατάρτιση και εφαρμογή των κατάλληλων πολιτικών και διαδικασιών.

6. Επιπλέον δε, ο υπεύθυνος επεξεργασίας βαρύνεται με το περαιτέρω καθήκον να αποδεικνύει αυτός και ανά πάσα στιγμή τη συμμόρφωσή του με τις αρχές του άρθρου 5 παρ. 1 ΓΚΠΔ. Η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ και της εθνικής νομοθεσίας είναι μια διαρκής διαδικασία η οποία

¹ Βλ. απόφαση Αρχής 26/2019, σκέψη 8, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της

αρχίζει ήδη προ της συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων με τον σχεδιασμό των οικείων διαδικασιών και τελειώνει μόνο με την οριστική διαγραφή των δεδομένων.

7. Επειδή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ «η επεξεργασία είναι σύνομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς, [...] στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί». Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του ίδιου άρθρου, «Όταν η επεξεργασία για σκοπό άλλο από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεγεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν βασίζεται στη

συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή στο δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, το οποίο αποτελεί αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση των σκοπών που αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 1, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσο η επεξεργασία για άλλο σκοπό είναι συμβατή με τον σκοπό για τον οποίο συλλέγονται αρχικώς τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων: α) τυχόν σχέση μεταξύ των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεχθεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και των σκοπών της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας, β) το πλαίσιο εντός του οποίου συλλέχθηκαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των υποκειμένων των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας, γ) τη φύση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως για τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία, σύμφωνα με το άρθρο 9, ή κατά πόσο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με ποινικές καταδίκες και αδικήματα υποβάλλονται σε επεξεργασία,

σύμφωνα με το άρθρο 10, δ) τις πιθανές συνέπειες της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας για τα υποκείμενα των δεδομένων, ε) την ύπαρξη κατάλληλων εγγυήσεων, που μπορεί να περιλαμβάνουν κρυπτογράφηση ή ψευδωνυμοποίηση».

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή, αποφασίζει ομόφωνα να εκδώσει τις ακόλουθες Κατευθυντήριες Γραμμές, όπως παρατίθενται στο Παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Ο Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

[ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ 1/2023](#)

[Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα](#)

1. Εισαγωγή

Πολιτική επικοινωνία είναι η επικοινωνία που πραγματοποιείται από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, προεκλογική ή μη, για την προώθηση πολιτικών ιδεών, προγραμμάτων δράσης ή άλλων δραστηριοτήτων με σκοπό την υποστήριξή τους και τη διαμόρφωση πολιτικής συμπεριφοράς. Η πολιτική επικοινωνία μπορεί να πραγματοποιείται με ποικίλους τρόπους, όπως με την άμεση παρουσίαση των πολιτικών ιδεών ή με τη συμπερίληψή τους σε ενημερωτικό δελτίο, με την πρόσκληση ανάγνωσής τους σε ιστοσελίδα ή με την πρόσκληση συμμετοχής σε κάποια εκδήλωση ή δραστηριότητα.

Σύμφωνα με την δημοκρατική αρχή, η δραστηριότητα της πολιτικής επικοινωνίας προστατεύεται από το Σύνταγμα, ιδίως στο πλαίσιο του γενικού δικαιώματος συμμετοχής στην πολιτική ζωή της χώρας (άρθρο 5 παρ. 1 Συντ.), του δικαιώματος των

πολιτών στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α παρ. 1 Συντ.), και της εκπλήρωσης της συνταγματικής αποστολής των πολιτικών κομμάτων (άρθρο 29 παρ. 1 Συντ.). Ωστόσο, όταν χρησιμοποιούνται μέθοδοι που προϋποθέτουν ή συνίστανται στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, όπως ονοματεπωνύμων, ταχυδρομικών διευθύνσεων, τηλεφωνικών αριθμών, διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου φυσικών προσώπων, κ.ά., η πολιτική επικοινωνία απαιτείται να γίνεται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται σεβασμός του άρθρου 9Α Συντ. και της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, όπως επιβεβαιώνεται από πρόσφατη νομολογία, (ad hoc ΣτΕ 1343-5/2022, σκ. 14).

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, οι φορείς και τα πρόσωπα που πραγματοποιούν πολιτική επικοινωνία καθίστανται υπεύθυνοι επεξεργασίας, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 4 παρ. 7 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (στο εξής «ΓΚΠΔ»), στο μέτρο κατά το οποίο ορίζουν τον σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Για

παράδειγμα, όταν ο βουλευτής ή ο υποψήφιος βουλευτής λαμβάνει δεδομένα από το πολιτικό κόμμα στο οποίο συμμετέχει και τα επεξεργάζεται για προσωπική του πολιτική επικοινωνία, καθίσταται ο ίδιος υπεύθυνος επεξεργασίας. Με την ιδιότητα αυτή, σύμφωνα με τη θεμελιώδη στον ΓΚΠΔ αρχή της λογοδοσίας (άρθρο 5 παρ. 2), τα παραπάνω πρόσωπα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την τήρηση των βασικών αρχών επεξεργασίας δεδομένων, όπως αυτές προβλέπονται στο άρθρο 5 παρ. 1 ΓΚΠΔ, δηλαδή: α) την αρχή της νομιμότητας, αντικειμενικότητας και διαφάνειας της επεξεργασίας, β) την αρχή του περιορισμού του σκοπού, γ) την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, δ) την αρχή της ακρίβειας των δεδομένων, ε) την αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης και στ) την αρχή της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων. Επιπροσθέτως, όταν μέρος της επεξεργασίας ανατίθεται σε εκτελούντα την επεξεργασία (άρθρο 4 παρ. 8 ΓΚΠΔ), όπως π.χ. σε εταιρεία που αναλαμβάνει την αποστολή των επιστολών ή των ηλεκτρονικών μηνυμάτων SMS ή email, ο εκτελών την επεξεργασία έχει επίσης τις

προβλεπόμενες από τον ΓΚΠΔ υποχρεώσεις. Αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση με το ΓΚΠΔ είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής:

https://www.dpa.gr/el/foreis/odigos_gkpd.

Διευκρινίζεται ότι το παρόν κείμενο Κατευθυντήριων Γραμμών δεν αφορά την επικοινωνία που πραγματοποιείται από άλλους κοινωνικούς ή επαγγελματικούς φορείς, όπως είναι τα επιμελητήρια, οι σύλλογοι επαγγελματιών και οι συνδικαλιστικές ενώσεις.

2. Γενικές αρχές

2.1 Νομιμότητα

Προκειμένου να είναι σύννομη η επεξεργασία των δεδομένων των αποδεκτών πολιτικής επικοινωνίας, απαιτείται να στηρίζεται σε κάποια από τις καθοριζόμενες στο άρθρο 6 ΓΚΠΔ νομικές βάσεις. Ειδικότερα, ο προσδιορισμός της νομικής βάσης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να λαμβάνει χώρα πριν από την έναρξη της επεξεργασίας, ο δε υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται με βάση

την αρχή της λογοδοσίας (βλ. άρ. 5 παρ. 2 σε συνδ. με 24 και 32 ΓΚΠΔ) να επιλέξει την κατάλληλη νομική βάση εκ των προβλεπόμενων από το άρθρο 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ, καθώς και να είναι σε θέση να αποδείξει στο πλαίσιο της εσωτερικής συμμόρφωσης την τήρηση των αρχών του άρθρου 5 παρ. 1 ΓΚΠΔ, περιλαμβανομένης αυτονοήτως και της τεκμηρίωσης επί τη βάση της οποίας κατέληξε στην οικεία νομική βάση (βλ. Αποφάσεις ΑΠΔ 12/2022 Σκ. 6, ΑΠΔ 26/2019, σκ. 6-7).

Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την πολιτική επικοινωνία μπορεί να βασίζεται είτε στην προηγούμενη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρο 6, παρ. 1, εδ.α' ΓΚΠΔ) είτε σε υπέρτερο ένομο συμφέρον που εκάστοτε συντρέχει (άρθρο 6 παρ. 1, εδ. στ' ΓΚΠΔ). Διευκρινίζεται συναφώς ότι, όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν συλλεχθεί νομίμως αρχικώς για άλλο σκοπό και η περαιτέρω χρήση τους για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας δεν βασίζεται στη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, η επεξεργασία είναι νόμιμη αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας τεκμηριώνει ότι η επεξεργασία για τον σκοπό της

πολιτικής επικοινωνίας είναι συμβατή με τον σκοπό για τον οποίο συλλέχθηκαν αρχικώς τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου

6 παρ. 4 ΓΚΠΔ. Ενδεικτικές περιπτώσεις για την εφαρμογή των ανωτέρω προϋποθέσεων νομιμότητας περιλαμβάνονται στο παρόν κείμενο στην παρ. 2.1.2.

2.1.1 Συγκατάθεση του υποκειμένου

Η πολιτική επικοινωνία μπορεί να στηρίζεται στη συγκατάθεση των υποκειμένων (άρθρο 6 παρ. 1 α' ΓΚΠΔ).

Η συγκατάθεση πρέπει να παρέχεται με σαφή θετική ενέργεια η οποία να συνιστά ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και εν πλήρει επιγνώσει ένδειξη της συμφωνίας του υποκειμένου των δεδομένων υπέρ της επεξεργασίας των δεδομένων που το

αφορούν για τον συγκεκριμένο σκοπό, και απαιτείται να πληροί όλες τις προϋποθέσεις νομιμότητας του άρθρου 7 ΓΚΠΔ.

Η δήλωση της συγκατάθεσης μπορεί να παρέχεται ενδεικτικά ως εξής:

πρ ΟΤΑ ση

(α) Η έγγραφη δήλωση συγκατάθεσης μπορεί να γίνεται μέσω της συμπλήρωσης ειδικού έντυπου, π.χ. κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων ή στο πλαίσιο λειτουργίας των πολιτικών γραφείων των υποψηφίων βουλευτών κατά την προεκλογική περίοδο: το υποκείμενο των δεδομένων συμπληρώνει το έντυπο και το παραδίδει επί τόπου ή αποστέλλει το σχετικό έντυπο μέσω ταχυδρομείου.

(β) Η ηλεκτρονική δήλωση της συγκατάθεσης μπορεί να πραγματοποιείται μέσω της εγγραφής των υποκειμένων των δεδομένων σε ιστοσελίδα που διατηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας, με τη συμπλήρωση ειδικού ηλεκτρονικού έντυπου και αποστολή του μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με άλλους παρόμοιους τρόπους.

Η δήλωση της συγκατάθεσης με ηλεκτρονικά μέσα για τη λήψη ηλεκτρονικής επικοινωνίας μπορεί να παρέχεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2/2011

της Αρχής², ή με οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο που διασφαλίζει ότι τα παρεχόμενα στοιχεία επικοινωνίας ανήκουν στο πρόσωπο που παρέχει τη συγκατάθεση.

2.1.2 Υπέρτερο έννομο συμφέρον, περαιτέρω χρήση

Περαιτέρω, η πολιτική επικοινωνία μπορεί να στηρίζεται στη νομική βάση του υπέρτερου εννόμου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας (άρθρο 6, παρ. 1 στ' ΓΚΠΔ), εφόσον αποδεικνύεται ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας για την προώθηση των πολιτικών του θέσεων, και έναντι του συμφέροντος αυτού δεν υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες των υποκειμένων, λαμβάνοντας υπόψη τις θεμιτές προσδοκίες τους βάσει της σχέσης τους με τον υπεύθυνο επεξεργασίας (Βλ. Αιτ. Σκ. 47 ΓΚΠΔ). Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 στοιχ. δ' του ΓΚΠΔ επιτρέπεται η επεξεργασία

που διενεργείται, με κατάλληλες εγγυήσεις στο πλαίσιο των νόμιμων δραστηριοτήτων των πολιτικών κομμάτων υπό την προϋπόθεση ότι αφορά τα μέλη τους ή πρώην μέλη τους ή πρόσωπα τα οποία έχουν τακτική επικοινωνία μαζί του σε σχέση με τους σκοπούς του και ότι τα προσωπικά δεδομένα δεν κοινοποιούνται εκτός του συγκεκριμένου φορέα χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων.

Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την πολιτική επικοινωνία επιτρέπεται επίσης βάσει του άρθρου 6 παρ. 4 ΓΚΠΔ, εφόσον ο σκοπός της πολιτικής επικοινωνίας κριθεί ως συμβατός με τους σκοπούς για τους οποίους τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέχθηκαν αρχικά από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Για να εξακριβωθεί εάν ο σκοπός της πολιτικής επικοινωνίας είναι συμβατός με τον σκοπό της αρχικής συλλογής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον πληρούνται όλες οι απαιτήσεις για τη νομιμότητα της αρχικής επεξεργασίας,

² https://www.dpa.gr/sites/default/files/2020-01/2994_2_2011.PDF

ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων:

- Τυχόν σχέση μεταξύ των αρχικών σκοπών και των σκοπών της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας
- το πλαίσιο στο οποίο έχουν συλλεγεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως τις εύλογες προσδοκίες του υποκειμένου των δεδομένων βάσει της σχέσης του με τον υπεύθυνο επεξεργασίας ως προς την περαιτέρω χρήση τους
- τη φύση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
- τις συνέπειες της επιδιωκόμενης περαιτέρω επεξεργασίας για τα υποκείμενα των δεδομένων
- και την ύπαρξη κατάλληλων εγγυήσεων τόσο για τις αρχικές όσο και τις σκοπούμενες πράξεις περαιτέρω επεξεργασίας (βλ. Αιτ. Σκ. 50 ΓΚΠΔ).

Υπενθυμίζεται ότι σε περίπτωση συλλογής δεδομένων προς χρήση για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας με νομική βάση το υπέρτερο έννομο συμφέρον (άρθρο 6 παρ. 1 στ' ΓΚΠΔ), σύμφωνα με την αρχή της λογοδοσίας κατ' άρθρο 5 παρ. 2 ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να είναι σε θέση να τεκμηριώσει επαρκώς τη στάθμιση, την οποία οφείλει να έχει

πραγματοποιήσει πριν την έναρξη της επεξεργασίας, και βάσει της οποίας αξιολόγησε ότι έναντι των συμφερόντων του δεν υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες των υποκειμένων - αποδεκτών της πολιτικής επικοινωνίας.

Ομοίως, στην περίπτωση περαιτέρω χρήσης των δεδομένων για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να είναι σε θέση να τεκμηριώσει τη συνδρομή των κριτηρίων της παραγράφου 4 του άρθρου 6 ΓΚΠΔ για τη συμβατότητα του σκοπού.

Ενδεικτικά παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες μπορεί, κατ' εκτίμηση των συγκεκριμένων περιστάσεων, να τεκμηριωθεί η νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας:

- Εάν ο υποψήφιος έχει νομίμως συλλέξει στοιχεία επικοινωνίας στο πλαίσιο προηγούμενης συμμετοχής του υποκειμένου σε κάποια εκδήλωση ή δράση του υπευθύνου επεξεργασίας, ανεξαρτήτως του πολιτικού χαρακτήρα της
- Εάν ο υποψήφιος έχει αποκτήσει τα στοιχεία αυτά στο πλαίσιο

προσωπικής επαγγελματικής του σχέσης με τους πολίτες (π.χ. χρήση του αρχείου πελατών από υποψήφιο βουλευτή - δικηγόρο)

- Εάν ο υποψήφιος αποτελεί μέλος κόμματος και έχει αποκτήσει νομίμως από το κόμμα του τα στοιχεία άλλων μελών ή «φίλων» του κόμματος. Προς τον σκοπό ενίσχυσης της διαφάνειας συνιστάται να περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στο Καταστατικό του κόμματος
- Εάν ο υποψήφιος ανήκει σε κάποιο σύλλογο ή σωματείο και έχει αποκτήσει νομίμως τα στοιχεία των μελών του. Προς τον σκοπό ενίσχυσης της διαφάνειας συνιστάται να περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στο Καταστατικό του συλλόγου ή σωματείου.
- Η σχέση φίλου ή ακολούθου στο προφίλ υποψηφίου σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ενδέχεται να δικαιολογεί την αποστολή προσωπικών μηνυμάτων πολιτικού περιεχομένου δια του ιδίου μέσου κοινωνικής δικτύωσης
Αντίθετα ενδεικτικά παραδείγματα περιπτώσεων στις οποίες δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν τα προσωπικά δεδομένα για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας:
- Εάν ο υποψήφιος έχει συλλέξει διευθύνσεις ηλεκτρονικού πρ ΟΤΑ ση

ταχυδρομείου ή/και τηλεφωνικούς αριθμούς από το διαδίκτυο με χρήση ανιχνευτή ιστού (web crawler)

- Εάν ο υποψήφιος έχει αγοράσει από τρίτη εταιρεία λίστα με στοιχεία επικοινωνίας πολιτών, ακόμα και αν υφίσταται συγκατάθεση για τη χρήση τους με σκοπό την εμπορική προώθηση προϊόντων/υπηρεσιών
- Εάν ο υποψήφιος έχει συλλέξει στοιχεία επικοινωνίας επαγγελματιών από καταλόγους ή δημόσια μητρώα που είναι αναρτημένα στο διαδίκτυο για σκοπούς διαφάνειας ή επαγγελματικής επικοινωνίας
- Εάν ο υποψήφιος που κατείχε δημόσια θέση έχει συλλέξει δεδομένα πολιτών τα οποία αυτοί παρείχαν στο πλαίσιο των συναλλαγών τους με την υπηρεσία του.

2.2 Διαφάνεια

Σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα «α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα, διαφάνεια») (...)» (άρθρο 5 παρ. 1 α) ΓΚΠΔ). Τα άρθρα 13 και 14 ΓΚΠΔ ορίζουν συγκεκριμένα τις πληροφορίες που πρέπει να
ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

παρέχονται στο υποκείμενο των δεδομένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τόσο στην περίπτωση που τα δεδομένα συλλέγονται από το υποκείμενο (άρθρο 13) όσο και στην περίπτωση που τα δεδομένα δεν έχουν συλλεγεί από το υποκείμενο (άρθρο 14), ενώ η ενημέρωση πρέπει να είναι συνοπτική, διαφανής, κατανοητή, εύκολα προσβάσιμη και διατυπωμένη σε απλή και σαφή γλώσσα (άρθρο 12 παρ. 1 ΓΚΠΔ).

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τη διαφάνεια βάσει του κανονισμού 2016/679 (WP260 rev.01), «Η απαίτηση ότι η παροχή πληροφοριών στα υποκείμενα των δεδομένων και η επικοινωνία με αυτά γίνονται με «συνοπτικό και διαφανή» τρόπο σημαίνει ότι οι υπεύθυνοι επεξεργασίας θα πρέπει να παρουσιάζουν τις πληροφορίες/να επικοινωνούν αποτελεσματικά και συνοπτικά ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κούρασης λόγω της παροχής πληροφοριών. Αυτές οι πληροφορίες θα πρέπει να διαφοροποιούνται με σαφήνεια από άλλες σχετικές πληροφορίες που δεν αφορούν την προστασία της ιδιωτικής ζωής, όπως συμβατικές διατάξεις ή

πρ ΟΤΑ ση

γενικοί όροι χρήσης.

[...] 11. Ο χαρακτηρισμός «εύκολα προσβάσιμες» σημαίνει ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν θα πρέπει να αναζητάει τις πληροφορίες. Θα πρέπει να καθίσταται αμέσως εμφανές στο υποκείμενο των δεδομένων πού και πώς είναι δυνατή η πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες, για παράδειγμα μέσω της παροχής τους απευθείας σε αυτό, μέσω της σύνδεσής τους με αυτό, μέσω της σαφούς ένδειξής τους ή ως απάντηση σε ερώτηση με φυσική γλώσσα (για παράδειγμα σε μια δήλωση πολλαπλών επιπέδων σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής, σε συχνές ερωτήσεις, μέσω αναδυόμενων παραθύρων περιβάλλοντος τα οποία ενεργοποιούνται όταν ένα υποκείμενο των δεδομένων συμπληρώνει ένα ηλεκτρονικό έντυπο ή σε διαδραστικό ψηφιακό περιβάλλον μέσω διεπαφής με ρομπότ συνομιλίας κ.λπ.). Αυτοί οι μηχανισμοί εξετάζονται περαιτέρω κατωτέρω, μεταξύ άλλων στις παραγράφους 33 έως 40» (§ 9 και 11, WP260 rev.01).

Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας προτίθεται να επεξεργαστεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

για σκοπό άλλο από εκείνον για τον οποίο συλλέχθηκαν, θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων, πριν από την περαιτέρω επεξεργασία, πληροφορίες για τον σκοπό αυτόν και άλλες αναγκαίες πληροφορίες (άρθρο 13 παρ. 3 ΓΚΠΔ).

Ο κατάλληλος τρόπος παροχής της ενημέρωσης μπορεί να ποικίλλει, ανάλογα με το χρησιμοποιούμενο μέσο επικοινωνίας.

2.3 Άσκηση δικαιωμάτων των υποκειμένων

Σε κάθε περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διευκολύνει την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρο 12 παρ. 2 ΓΚΠΔ), που προβλέπονται στα άρθρα 15, 16, 17 και 21 του ΓΚΠΔ και τα οποία έχουν εφαρμογή στην επεξεργασία για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας, συγκεκριμένα των δικαιωμάτων πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής, περιορισμού και εναντίωσης στην επεξεργασία, υπό τις εκεί αναφερόμενες προϋποθέσεις. Προς τον σκοπό αυτό οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα όπως είναι, για παράδειγμα, η θέση σε εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών και

διαδικασιών (βλ. άρθρο 24 παρ. 2 ΓΚΠΔ).

3. Ειδικά θέματα ανά μέσο επικοινωνίας

3.1 Πολιτική επικοινωνία μέσω τηλεφωνικών κλήσεων και μέσω ηλεκτρονικών μέσων

Η επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικών μέσων περιλαμβάνει: α) Σύντομα γραπτά μηνύματα (SMS) και μηνύματα πολυμέσων (MMS) (β) Μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) (γ) Ηλεκτρονικά μηνύματα που αποστέλλονται μέσω εφαρμογών ανταλλαγής μηνυμάτων υπηρεσιών «της κοινωνίας των πληροφοριών» π.χ Viber, Whatsapp, Skype, Facebook Messenger, FaceTime, κτλ (δ) Επικοινωνία μέσω τηλεομοιοτυπίας (φαξ) (ε) Αυτόματες τηλεφωνικές κλήσεις, κατά τις οποίες με την αποδοχή της κλήσης ακούγεται μαγνητοφωνημένο μήνυμα (στ) Φωνητικά μηνύματα που αποθηκεύονται μέσω υπηρεσίας αυτόματου τηλεφωνητή μέσω υπηρεσιών «της κοινωνίας των πληροφοριών» π.χ Viber, Whatsapp, Skype, FaceTime, κτλ.

Σε κάθε περίπτωση τηλεφωνικής ή

ηλεκτρονικής επικοινωνίας θα πρέπει κατά την αρχική επικοινωνία και κατόπιν πλήρους ενημέρωσης, να παρέχεται στον αποδέκτη της επικοινωνίας η δυνατότητα να ασκήσει εύκολα το δικαίωμα εναντίωσης (άρθρο 21 παρ. 1 ΓΚΠΔ) στη λήψη περαιτέρω επικοινωνιών.

Ειδικότερα, κατά την πραγματοποίηση μιας τηλεφωνικής κλήσης για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας ο καλών οφείλει:

- να ενημερώνει για την ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας και την ταυτότητα του εκτελούντα την επεξεργασία, όταν η κλήση πραγματοποιείται από εκτελούντα,
- να μην αποκρύπτει ή παραποιεί τον αριθμό καλούντος
- να ενημερώνει τον καλούμενο ιδίως για την πηγή των δεδομένων του, εάν αυτή δεν είναι το ίδιο το υποκείμενο (άρθρο 14 παρ. 2 στ) και
- να παρέχει την ίδια στιγμή τη δυνατότητα στο υποκείμενο να εναντιωθεί στην επεξεργασία, παραπέμποντάς το σε αναλυτικό κείμενο ενημέρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 13 ή 14 ΓΚΠΔ.

Αντίστοιχα, σε κάθε ηλεκτρονική επικοινωνία προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας απαιτείται:

πρ ΟΤΑ ση

- να αναφέρεται ευδιάκριτα και σαφώς η ταυτότητα του αποστολέα ή του προσώπου προς όφελος του οποίου αποστέλλεται το μήνυμα,
- να διευκρινίζεται η πηγή από την οποία έχουν συλλεγεί τα στοιχεία επικοινωνίας του υποκειμένου, εφόσον αυτή δεν είναι το ίδιο το υποκείμενο (άρθρο 14 παρ. 2 στ),
- να γίνεται παραπομπή σε πλήρες κείμενο ενημέρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 13 ή 14 ΓΚΠΔ και
- να αναφέρεται ο τρόπος με τον οποίο ο αποδέκτης του μηνύματος μπορεί να ασκεί τα δικαιώματά του, μεταξύ των οποίων και να ζητεί τον τερματισμό της επικοινωνίας (δικαίωμα εναντίωσης).

Σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος εναντίωσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατ' αρχήν οφείλει να μην υποβάλλει πλέον τα δεδομένα του υποκειμένου σε επεξεργασία για τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας (άρθρο 21 παρ. 1 εδ. β' ΓΚΠΔ).

3.2 Πολιτική Επικοινωνία μέσω παραδοσιακού ταχυδρομείου

Τα στοιχεία ταχυδρομικής διεύθυνσης πολιτών για την αποστολή υλικού πολιτικής επικοινωνίας μέσω παραδοσιακού ταχυδρομείου

δύνανται να έχουν ληφθεί και από τους εκλογικούς καταλόγους. Οι εκλογικοί κατάλογοι αποτελούν νόμιμη πηγή σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 5 και 6 ν. 2623/1998 και το άρθρο 23 του κωδικοποιητικού π.δ. 96/2007 υπό τις εξής κατά νόμο προϋποθέσεις: Τα κόμματα λαμβάνουν πλήρη σειρά των εκλογικών καταλόγων, οι βουλευτές, ευρωβουλευτές, κάτοχοι αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση και οι υποψήφιοι λαμβάνουν απόσπασμα για την εκλογική περιφέρεια, στην οποία έχουν εκλεγεί ή είναι υποψήφιοι. Οι κατάλογοι χορηγούνται αποκλειστικώς για εκλογική χρήση ενώ η παραχώρηση και η χρήση τους για άλλο σκοπό ή από οποιονδήποτε τρίτο απαγορεύεται. Κατά συνέπεια, α) απαγορεύεται η διαβίβαση των εκλογικών καταλόγων ή των αποσπασμάτων τους σε τρίτα πρόσωπα και β) επιβάλλεται η καταστροφή τους σε εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο να μην υπερβαίνει τους τρεις μήνες μετά τη λήξη της προεκλογικής περιόδου.

Με σκοπό την αποτελεσματικότερη

τήρηση της αρχής της διαφάνειας, όλες οι απαιτούμενες σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 14 ΓΚΠΔ πληροφορίες προς το υποκείμενο θα πρέπει να περιλαμβάνονται είτε σε χωριστό έντυπο εντός του φακέλου είτε σε αναρτημένο κείμενο στην ιστοσελίδα του υπευθύνου επεξεργασίας, στο οποίο θα παραπέμπεται ο παραλήπτης, σε κατάλληλη μορφή³.

³ Βλ. σχετικά τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 για τη διαφάνεια (§ 38 επ. WP 260 rev. 01).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑ

A. Ρύθμιση οφειλών στους Δήμους

B. Χορήγηση της γονικής άδειας του άρθρου 28 του ν.4808/2021 σε σχολική καθαρίστρια

A. Ρύθμιση Οφειλών στους Δήμους

ΘΕΜΑ: Παροχή διευκρινίσεων επί των διατάξεων του άρθρου 90 "Ρύθμιση οφειλών προς δήμους για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης και του αυξημένου πληθωρισμού του έτους 2022 - Αναβίωση της ρύθμισης των εκατό (100) δόσεων των νόμων 4611/2019 και 4764/2020" του ν. 5036/2023

Εγκύκλιος: 683/ απ 47963 31.5.2023 (ΑΔΑ: Ψ23Τ46ΜΤΛ6- 1ΚΘ)) του Υπουργείου Εσωτερικών

Με αφορμή έγγραφα και τηλεφωνικά ερωτήματα προς την Υπηρεσία μας από δήμους για παροχή διευκρινίσεων επί των διατάξεων του άρθρου 90 του Κεφαλαίου Α' «Πλαίσιο Ρύθμισης Οφειλών» του Μέρους Δ' του ν. 5036/2023 «Πλαίσιο ρύθμισης οφειλών και άλλες φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις, προστασία των συντάξεων από τον πληθωρισμό και άλλες διατάξεις για τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας» (Α' 77), παρέχουμε τις ακόλουθες διευκρινίσεις και οδηγίες για την ενιαία και ορθή εφαρμογή αυτών:

πρ ΟΤΑ ση

A. Ρύθμιση τμηματικής καταβολής σε έως εβδομήντα δύο (72) δόσεις (παρ. 1-6 του άρθρου 90)

Όροι και προϋποθέσεις υπαγωγής στη ρύθμιση

Στη ρύθμιση μπορούν να υπαχθούν οι συνολικές οφειλές προς τους δήμους που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες μετά την 1η.11.2021 και έως την 1η.2.2023, με τις κατωτέρω δόσεις και επιβαρύνσεις, λόγω εκπρόθεσμης καταβολής κατά την υπαγωγή:

α) σε έως τριάντα έξι (36) δόσεις με επιτόκιο που υπολογίζεται με βάση το τελευταίο δημοσιευμένο μέσο ετήσιο επιτόκιο δανείων σε ευρώ χωρίς καθορισμένη διάρκεια αλληλόχρεων λογαριασμών που χορηγούνται από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτό δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, πλέον είκοσι πέντε εκατοστών της εκατοστιαίας μονάδας (0,25%), ετησίως υπολογισμένο ή

β) σε έως και εβδομήντα δύο (72) δόσεις με επιτόκιο που υπολογίζεται με βάση το τελευταίο δημοσιευμένο μέσο ετήσιο

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

επιτόκιο δανείων σε ευρώ χωρίς καθορισμένη διάρκεια αλληλόχρεων λογαριασμών που χορηγούνται από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όπως αυτό δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, πλέον μιάμισης εκατοστιαίας μονάδας (1,5%), ετησίως υπολογιζόμενο.

Αναφορικά με τη ρύθμιση των τριάντα έξι δόσεων διευκρινίζεται ότι μπορεί στην παρ. 1 του άρθρου 90 του ν. 5036/2023 η γραμματική διατύπωση «σε τριάντα έξι (36) δόσεις» να είναι διαφορετική από αυτή των εβδομήντα δύο δόσεων «σε έως εβδομήντα δύο (72) δόσεις», ωστόσο είναι φανερό από το πνεύμα της ρύθμισης πως πρέπει να γίνει δεκτή μία ευρύτερη ερμηνευτική εκδοχή, και το «έως» να ισχύσει και για τις τριάντα έξι (36) δόσεις. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνευτική εκδοχή θα καθιστούσε την ρύθμιση άκαμπτη και συνεπώς θα αναιρούσε το πνεύμα όλης της διάταξης.

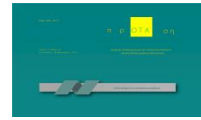
Τα ως άνω επιτόκια παραμένουν σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια της ρύθμισης, καθότι στην διάταξη δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό.

Σημειώνεται ότι η ένταξη των οφειλετών στην ρύθμιση είτε των 36 δόσεων είτε των 72 δόσεων γίνεται αυστηρά με τους όρους που ισχύουν στις δύο αυτές περιπτώσεις σύμφωνα με τις ως άνω (α) και (β) παραγράφους και σε καμία περίπτωση οι όροι των 36 και 72 δόσεων δεν πρέπει να συνδυάζονται σε μία ρύθμιση, δηλαδή δεν νοείται ρύθμιση με την οποία για τις πρώτες 36 δόσεις ισχύουν οι όροι των 36 δόσεων και για τις υπόλοιπες δόσεις οι όροι των 72 δόσεων.

Για την υπαγωγή στη ρύθμιση απαιτείται κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής να συντρέχουν σωρευτικά στο πρόσωπο του αιτούντος οι κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Ο οφειλέτης να μην είχε ληξιπρόθεσμες οφειλές ή αρρυθμιστες ληξιπρόθεσμες οφειλές στις ταμειακές υπηρεσίες των δήμων την 1η.11.2021 και επιπλέον εφόσον είχε υπαχθεί στην ρύθμιση των εκατό (100) δόσεων να μην την έχει απολέσει έως την ημερομηνία υπαγωγής στη νέα ρύθμιση.

β) Ο οφειλέτης να έχει υποβάλλει όλες τις δηλώσεις εισοδήματος για την

τελευταία πενταετία μέχρι την 31η.12.2022.

γ) Ο οφειλέτης κατά τον χρόνο υπαγωγής στην ρύθμιση να μην έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για φοροδιαφυγή ή λαθρεμπορία.

Οι οφειλές που υπάγονται στη ρύθμιση δύνανται να ρυθμίζονται, κατόπιν αίτησης του οφειλέτη, σε έως και τριάντα έξι (36) ή σε έως εβδομήντα δύο (72) μηνιαίες δόσεις με την επιφύλαξη του ελάχιστου ποσού μηνιαίας δόσης το οποίο ορίζεται σε τριάντα (30) ευρώ, πλην της τελευταίας.

Στην ανωτέρω ρύθμιση των τριάντα έξι (36) ή εβδομήντα δύο (72) δόσεων μπορούν να ενταχθούν και οφειλές που έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμες μετά την 1η.11.2021, έχουν ενταχθεί σε πάγιες ρυθμίσεις (υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, όπως ισχύει με το άρθρο 43 παρ. 7 του ν.4646/2019) και οι όροι των εν λόγω ρυθμίσεων τηρούνται κατά την 1η.2.2023, εφόσον οι ρυθμίσεις αυτές περιλαμβάνουν αποκλειστικά και μόνο οφειλές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 90 του ν. 5036/2023.

πρ ΟΤΑ ση

Επισημαίνεται ότι, επιπλέον των προηγούμενων προϋποθέσεων, προκειμένου ο οφειλέτης να ενταχθεί στη νέα ρύθμιση, εάν έχει λοιπές αρρύθμιστες οφειλές που κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μετά την 1η.2.2023 και δεν τις έχει εντάξει σε άλλη ενήμερη ρύθμιση δόσεων τμηματικής καταβολής, υποχρεούται εντός μηνός από την επικύρωση της ένταξης, να τις ρυθμίσει με την πάγια ρύθμιση των είκοσι τεσσάρων (24) ή σαράντα οκτώ (48) δόσεων κατά περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση καθίσταται σαφές ότι προκειμένου να ενταχθεί στη νέα ρύθμιση κάποιος οφειλέτης που έχει λοιπές αρρύθμιστες οφειλές, μπορεί να ενταχθεί ρυθμίζοντας ταυτόχρονα τις λοιπές αυτές οφειλές, με την προϋπόθεση όμως ότι οι εν λόγω οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μετά την 1η.2.2023. Αντίθετα, σε εφαρμογή της παρ. 1α του άρθρου 90, εάν οι λοιπές αρρύθμιστες οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες πριν την 1η.11.2021, ακόμα και εάν αυτές ρυθμιστούν, ο οφειλέτης δεν υπάγεται στις προϋποθέσεις της νέας ρύθμισης.

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

Από τη ρύθμιση εξαιρούνται όσες οφειλές δεν μπορούν να υπαχθούν σε νομοθετική ρύθμιση τμηματικής καταβολής (π.χ. τα μισθώματα σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 170 του ν. 3463/2006, όπως αυτό ισχύει με το άρθρο 58 του ν. 4483/2017) ή η ρύθμισή τους απαγορεύεται από άλλους νόμους.

Σημειώνεται επίσης ότι η παρούσα ρύθμιση αφορά μόνο τις περιπτώσεις οφειλών προς δήμους που δημιουργήθηκαν εξαιτίας των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης και του αυξημένου πληθωρισμού του έτους 2022. Συνεπώς, γίνεται σαφές ότι δεν εμπίπτουν στις προϋποθέσεις της νέας ρύθμισης οφειλές παλαιότερων ετών που δημιουργήθηκαν από άλλες αιτίες και αναγνωρίστηκαν οριστικά ως ληξιπρόθεσμες, κατόπιν σχετικών δικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν μέσα στο χρονικό διάστημα που αφορά την παρούσα ρύθμιση.

Ευεργετήματα από την υπαγωγή στη ρύθμιση

Η υπαγωγή και συμμόρφωση στη ρύθμιση παρέχει στον οφειλέτη τα ακόλουθα ευεργετήματα:

α) Άρση της δέσμευσης χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας, του άρθρου 113 του ν. 4611/2019 (Α' 73) και αναστολή αναγκαστικών μέτρων και μέτρων εκτέλεσης, του άρθρου 114 του ίδιου νόμου.

β) Άρση της δέσμευσης χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής σε περιπτώσεις ρύθμισης οφειλών προς ΟΤΑ α' βαθμού, του άρθρου 168 του ν. 4764/2020 (Α' 256) και αναστολή αναγκαστικών μέτρων και μέτρων εκτέλεσης σε περιπτώσεις ρύθμισης οφειλών προς ΟΤΑ α' βαθμού, του άρθρου 169 του ίδιου νόμου.

Επισημαίνουμε ότι με τη φράση «όλα τα ευεργετήματα» της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 90 του ν. 5036/2023, δεν νοούνται τα οριζόμενα προγράμματα δόσεων με τις απαλλαγές κατά ποσοστό από προσαυξήσεις και πρόστιμα, που επιλέγει ο δικαιούχος των ρυθμίσεων των ως άνω νόμων, καθότι αυτά αφορούν στους όρους της ρύθμισης και εν γένει το πεδίο εφαρμογής της νέας ρύθμισης διαφοροποιείται από αυτό της παρ. 1 του άρθρου 110 του ν. 4611/2019 και της παρ. 1 του άρθρου 165 του ν. 4764/2020, όπως αυτή τροποποιήθηκε

και διαμορφώθηκε με τα άρθρα 35 του ν. 4807/2021 και άρθρο 112 του ν. 4876/2021.

Σε κάθε περίπτωση, οι δήμοι οφείλουν να εφαρμόζουν αυστηρά και με συσταλτικό τρόπο τους όρους, τις προϋποθέσεις και τα χαρακτηριστικά της παρούσας ρύθμισης και δεν νοείται η κατά αναλογία και επιλεκτική εφαρμογή διατάξεων προηγούμενων ρυθμίσεων, εφόσον αυτή τη δυνατότητα δεν τους παρέχεται ρητά από τη νέα ρύθμιση.

Απώλεια της ρύθμισης

Η ρύθμιση της οφειλής καταργείται σε περίπτωση μη καταβολής έστω και μιας (1) μηνιαίας δόσης, καθότι το ζήτημα δεν ρυθμίζεται διαφορετικά από τον νομοθέτη, με συνέπεια την επιλογή της συσταλτικής ερμηνευτικής εκδοχής και με αποτέλεσμα την υποχρεωτική άμεση καταβολή του υπολοίπου των οφειλών, σύμφωνα με τα στοιχεία της βεβαίωσης. Επίσης, η ανωτέρω ρύθμιση χάνεται και στην περίπτωση που διαπιστωθεί σε οποιοδήποτε στάδιο αυτής ότι δεν πληρούνται οι όροι των διατάξεων της παραγράφου 1-6 του άρθρου 90 του ν. 5036/2023.

πρ ΟΤΑ ση

B. Αναβίωση της ρύθμισης των εκατό (100) δόσεων των νόμων 4611/2019 και 4764/2020

Με τις διατάξεις των παρ. 7-10 του άρθρου 90 του ν. 5036/2023 ρυθμίζεται η επανένταξη στις ρυθμίσεις των διατάξεων των άρθρων 110-117 του ν. 4611/2019 και των άρθρων 165-172 του ν. 4764/2020.

Αναλυτικότερα:

Ρυθμίσεις των άρθρων 110-117 του ν. 4611/2019 και των άρθρων 165-172 του ν. 4764/2020 που απωλέσθηκαν ή κατέστησαν μη εξυπηρετούμενες έως την 1η.2.2023, μπορούν να αναβιώσουν, δηλαδή, οι οφειλέτες μπορούν να επανενταχθούν για την υπολειπόμενη οφειλή και για τον εναπομείναντα αριθμό δόσεων της ρύθμισης, κατόπιν υποβολής αίτησης επανένταξής τους σε αυτή. Στην προκειμένη περίπτωση υποχρεωτικά πρέπει να πληρωθούν ταυτόχρονα δύο (2) δόσεις έως την καταληκτική ημερομηνία της 31ης.7.2023, ήτοι της τρέχουσας δόσης της ρύθμισης που αναβιώνει και μιας επιπλέον που αποσβένει παλιές υποχρεώσεις με σειρά παλαιότητας.

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

Με την παρ. 8, γίνεται σαφές ότι το σύνολο των δόσεων της νέας ρύθμισης δεν αποτελείται πλέον από άλλες εκατό (100) δόσεις, αλλά ισούται με το υπόλοιπο των ανεξόφλητων δόσεων που απέμεναν πριν την απώλεια της παλαιάς ρύθμισης.

Επιπλέον, σε περίπτωση αναβίωσης μίας ρύθμισης των εκατό (100) δόσεων που απωλέσθηκε ή κατέστη μη εξυπηρετούμενη, οι νέες δόσεις μετά την επανένταξη διαμορφώνονται ως εξής:

Νέα δόση = παλαιά δόση μείον (-) τυχόν ποσά που αποσβένονται λόγω υπερείσπραξης συν (+) Τόκος εκπρόθεσμης καταβολής

Σημειώνεται ότι ο τόκος εκπρόθεσμης καταβολής επιβάλλεται μόνο στις δόσεις της απολεσθείσας ρύθμισης που έληξαν πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης επανένταξης. Μετά την επανένταξη και τη διενέργεια των αποσβέσεων, εκκινεί η καταβολή των δόσεων της νέας ρύθμισης με την καταβολή πρώτα των ανεξόφλητων δόσεων της απολεσθείσας ρύθμισης που είχαν ημερομηνία λήξης μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης

πρ ΟΤΑ ση

επανένταξης, οι οποίες δεν επιβαρύνονται με τον τόκο εκπρόθεσμης καταβολής, και στην συνέχεια ακολουθούν οι ανεξόφλητες δόσεις της απολεσθείσας ρύθμισης που έληξαν πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης επανένταξης, οι οποίες επιβαρύνονται με τον τόκο εκπρόθεσμης καταβολής, σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 9 η αναβίωση πραγματοποιείται με όλα τα ευεργετήματα των ρυθμίσεων αυτών, όπως ισχύουν για κάθε ρύθμιση. Σε ότι αφορά την έννοια της φράσης «όλα τα ευεργετήματα», ισχύουν κατά αναλογία οι διευκρινήσεις που δόθηκαν στο Μέρος Α της παρούσας για την αντίστοιχη φράση της ρύθμισης των 36 ή 72 δόσεων.

Προκειμένου να αναβιώσει η ρύθμιση των εκατό (100) δόσεων, αν ο οφειλέτης έχει λοιπές αρρυθμιστες ληξιπρόθεσμες οφειλές (δεν έχουν συμπεριληφθεί στην εν λόγω ρύθμιση) κατά την ημερομηνία επανένταξης, που δεν έχει εντάξει σε άλλη ενήμερη ρύθμιση δόσεων τμηματικής καταβολής, υποχρεούται εντός ενός (1) μηνός από την επικύρωση της αναβίωσης, να τις εξοφλήσει ή να

ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

ρυθμίσει το σύνολο αυτών με την πάγια ρύθμιση των είκοσι τεσσάρων (24) ή σαράντα οκτώ (48) δόσεων κατά περίπτωση, σύμφωνα με την υποπαρ. Α2 της παρ. Α του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), όπως ισχύει. Αν όμως ο οφειλέτης έχει απολέσει την πάγια ρύθμιση για τις ως άνω λοιπές αρρυθμιστες οφειλές στο παρελθόν, έχει τη δυνατότητα ένταξης στην πάγια ρύθμιση με τους όρους της δεύτερης ευκαιρίας (άρθρο 292 του ν. 4738/2020, σχετ. αριθ. Α.1127/2021 Απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών - ΦΕΚ Β' 2362), προς τον σκοπό αναβίωσης των ρυθμίσεων των εκατό (100) δόσεων και υπό τον όρο ότι ο οφειλέτης ρυθμίζει το σύνολο των οφειλών του.

Σε περίπτωση μη τήρησης των ως άνω όρων μετά την παρέλευση ενός (1) μηνός η ρύθμιση στην οποία επανεντάχθηκε απόλλυται. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι λόγοι απώλειας που ορίζονται στις διατάξεις που διέπουν τη ρύθμιση τμηματικής καταβολής στην οποία έγινε επανένταξη.

Αρμόδια όργανα και διαδικασία καταβολής δόσεων ρύθμισης

Η αίτηση για υπαγωγή στη νέα ρύθμιση των παρ. 1-6 και στην αναβίωση της απολεσθείσας ρύθμισης των παρ. 7-10 υποβάλλεται προς τον οικείο δήμο από την έναρξη ισχύος του ν.5036/2023 (Α'77/28.3.2023) και μέχρι την 30η.6.2023 μέσω του διαδικτυακού τόπου του δήμου ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή μέσω ειδικής εφαρμογής του αρμόδιου δήμου. Η αίτηση για ρύθμιση επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 ν. 1599/1986. Σε κάθε περίπτωση οι δήμοι πρέπει να προσαρμόσουν τα πληροφοριακά συστήματά τους στα δεδομένα των όρων των διατάξεων του άρθρου 90 του ν. 5036/2023. Η ρύθμιση χορηγείται με απόφαση που εκδίδεται από τα αρμόδια κατά περίπτωση όργανα της παρ. 2 του άρθρου 170 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114).

Η υπαγωγή του οφειλέτη στην ρύθμιση των διατάξεων των παρ. 1-6 συντελείται με την καταβολή της πρώτης δόσης της ρύθμισης εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία γνωστοποίησης στον οφειλέτη της

σχετικής απόφασης. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται μηνιαία έως την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επόμενων μηνών από την ημερομηνία εξόφλησης της πρώτης δόσης. Εφόσον η πρώτη δόση δεν εξοφληθεί εντός της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας, ο αιτών μπορεί να υποβάλει εκ νέου έως τη λήξη της προθεσμίας για υπαγωγή στη ρύθμιση, ήτοι έως τις 30.6.2023.

Όσον αφορά δε την υπαγωγή στην ρύθμιση των διατάξεων των παρ. 7-10 αυτή συντελείται με την πληρωμή των δύο (2) δόσεων έως την 31η.7.2023.

Την παρούσα εγκύκλιο, η οποία έχει καταχωρηθεί στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου μας – www.ypes.gr / Εγκύκλιοι – παρακαλούμε να γνωστοποιήσετε άμεσα στους Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού χωρικής σας αρμοδιότητας, καθότι η καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων για υπαγωγή στην ρύθμιση είναι η 30η.6.2023.

Ο Γενικός Γραμματέας
Εσωτερικών & Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

πρ ΟΤΑ ση

Β. Χορήγηση της γονικής άδειας του άρθρου 28 του ν.4808/2021 σε σχολική καθαρίστρια

ΘΕΜΑ: «Χορήγηση της γονικής άδειας του άρθρου 28 του ν.4808/2021 σε σχολική καθαρίστρια».

Εγκύκλιος 52812/ 9.6.2023 του Υπουργείου Εσωτερικών

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας, το οποίο αφορά στο αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Όπως αναφέρεται και στο ανωτέρω σχετικό έγγραφό σας, προϋπόθεση χορήγησης της άδειας του άρθρου 28 του ν.4808/2021 σε προσωπικό ΙΔΟΧ είναι η επί ένα έτος συνεχόμενη ή με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου απασχόληση στον ίδιο εργοδότη.

Για τη διαδοχικότητα των συμβάσεων του προσωπικού ΙΔΟΧ εν γένει ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ.1 του π.δ.164/2004. Ειδικά για τους ΙΔΟΧ καθαριστές σχολικών μονάδων, από τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν.3870/2010 όπως ισχύει ορίζεται ότι το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στην παρ.1 του άρθρου 5 του ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ- 2023

π.δ.164/2004 περιορίζεται στους δύο μήνες.

Επομένως, οι συμβάσεις που συνάπτονται κάθε διδακτικό έτος μεταξύ των σχολικών καθαριστών/καθαριστριών και των δήμων δεν λογίζονται ως διαδοχικές κατά την κείμενη νομοθεσία, με αποτέλεσμα να μην τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 28 του ν.4808/2021.

Η Διευθύντρια

Αφροδίτη Διαμαντοπούλου

